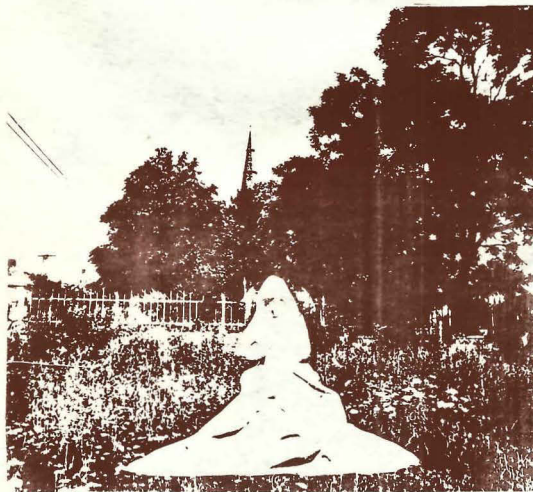

Kő Pál szobrászművész készíti – a tanács megrendelésére – a község számára a II. világháború hőseinek emléket őrző emlékművet. A megrendítően szép anyaszobrot a Fő úton, a templomkerttől a falu felé eső részen szeretné a tanács felállíttatni. Az emlékmű létesítéséhez alapítványt létesítenek. A tanács kéri, aki tud, anyagi lehetőségei engedik, járuljon hozzá a hősi emlékmű felállításához. Minderről a későbbiekben részletesen tájékoztatják a lakosságot.

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Nyílt levél

(5. oldal)

Sarlós Boldogasszony

(7. oldal)

Hiteles ember

(11. oldal)

Több a lopás

(16. oldal)

Plussz

(18. oldal)

A főnyeremény egy walkman

(19. oldal)

Megalakult a Kereszténydemokrata Néppárt helyi szervezete

A vezetőség tagjai: Ella István, Gács Gábor, Huszai Margit, ifj. Hibó József és Badics Lajosné

Bár a többi helyi parthoz képest jóval később indultak, ma annál aktívabban politizálnak, szervezik életüket. A rövid két hónap alatt taglétszámuk és pártoló tagságuk száma jelentősen nőtt. Több összejövetelt is tartottak, megbeszélést lennivalóikat a sikeres helyhatósági választások érdekében. Részt vettek a budapesti és a Pest megyei értekezleten. Utóbbira e sorok írója is meghívást kapott.

(Folytatás a 11. oldalon.)

Feszített, kockázatos a község terve

Egy, a falu sorsát jelentősen meghatározó tanácsülésről közlünk az alábbiakban információt. Veresegyház Nagyközségi Tanácsának üléséről van szó, amelyen a tanács 1990. évi terve szerepelt. Tanácsi anyagból közlünk közérdekűre számoltató részleteket. Úgy gondoljuk, ha késve is, de fontos információkhoz jutnak olvasóink.

„Az 1990. évi költségvetés a korábbi évek költségvetéseivel hasonlóan nagyon feszített és sok kockázatot tartalmaz. E nélkül azonban az erre az időszakra kitűzött és ténylegesen valós céljainkat nem tudnánk teljesíteni. A legfontosabb feladat, hogy a meglévő intézményeink működése ebben az évben is zavartalan legyen.

(Folytatás a 2. oldalon.)

A terv feszített, kockázatos

(Folytatás az 1. oldalról.)

A működtetés mellett fejlesztési feladatokat is végre kell hajtunk, melyek közül a legnagyobb a Béke u. 33. számú óvoda bővítése és szociális helyiségekkel való ellátása, valamint teljes felújítása. Jelentősebb kiadás az utakra fordítandó összeg és a távbeszélő hálózat fejlesztésére fordítandó összeg.

Az év során fejlesztésünk kell a víz-hálózatot és a villanyhálózatot. E célra a terv tartalmaz előirányzati összegeket. A gázhálózat építését ebben az évben tovább folytatjuk a még ellátatlan utcákban. Az építési költséget lakossági hozzájárulásból és tanácsai támogatásból fedezzük. Ev végére a családi házas területek tekintetében, a jelenleg új házakkal beépülő területek is beleértve, az egész település gázhálózattal ellátott lesz.

Füntos feladatunk, hogy a korábbi években felvett hiteleinket visszafizessük és tanácsai gazdálkodásunk egyensúlyba kerüljön. Eppen ezért a jelenleg szába vehető bevételeink alapján továbbított fejlesztési célokat saját erőből nem ti zhetünk ki.

Természetesen tudjuk, hogy az élet újabb feladatok elé állít, melyek elől nem térhetünk ki, így ebben az évben is kérni kell a lakossági társadalmi segítségét, mely bizonyos esetekben megtaírtást, más esetekben pedig a feladat teljes megoldását jelenti.

A tanács tagjaitól is azt kérjük, hogy szervező munkájukkal, javaslatikkal járuljanak hozzá a 1990-es év gazdálkodásának különösen zavar nélküli megvalósításához, hogy az évet zárva, az egész öleves ciklust értékelve meglegelő eredményekről adhassunk számot.

A bevételek számszerű adatai mellett a megjegyzés rovatban részletesen bemutatjuk egy-egy bevételhez tartozó természetes területet.

Bevételek

Bevételeink közül jelentősebbek:

Ár- és díjbevételek
Gesznél tervezünk az Úttörő tábor, művelődési ház, valamint a strand bevételeit.

A tanácsai költségvetésben a vállalatok és magánszemélyek bérleti díját tervezünk, utóbbiak közül nagyobb összegű a Sirrus 3364 eFt, Kéziszer-számgyár 7000 eFt, Ép. Berend. 1754 eFt.

Telekeladásból származó bevétel

A Harmat-tanya és Öreghegy alatti területen még meglévő telkek, valamint a családiházas telkek eladása, vállalatoknak telekeladás a középső tónál és kezelői jog átadása (Tüzei telep, a bentonitelep egy része), valamint a korábbi években már eladott telkek után befolyó résztelek alkotják a tervezett összeget.

Átvett pénz

A tanács részére működési célra ves-zünk át a KPM Budapesti Igazgatóság-tól a Fő úti leállósáv építésére 2000 eFt-ot, fejlesztési célra pedig a Pharmavittól környezet rendezésre 1500 eFt-ot, vállalatoktól telefonra 2000 eFt-ot.

Gesznél átvett pénzként tervezünk a fekvő- és járóbeteg intézmények Társadalombiztosítás állai finanszírozott összegét 5228 eFt-ot, valamint a köz-hasznú munkára 756 eFt-ot.

Kiadások

Működési kiadásainkból intézményeink üzemeltetését biztosítjuk. Ezen belül utak javítására, korszerűsítésére nagyobb összeget tervezünk, 8323 eFt-ot. Ebből kívánjuk a Mórész Zs. u., Páz-

mány u., Bánóczi u. korszerűsítését, a Petőfi tér kialakítását, temetőn belüli utak rendezését és a Béke út felújítását kifizetni és elvégezteni.

Fejlesztési kiadások

Villanyhálózat bővítést végzünk a Fecske utcában.

Gázhálózat fejlesztésére tervezett összeg a már elkészült munkák (Belső-Tópart, Mező u., Ösz, Téi, Anonymus u.) áthúzódo költségét tartalmazza.

Település vízellátásnál a Fecske utcai és a Talár utcai vezetékek megépítését és kifizetését tervezünk.

Távbeszélő hálózat fejlesztésére 10000 eFt-ot fordítunk a 240-es köz-pont beépítésére és a telefonhálózat kivitelezéséhez történő hozzájárulás-ként.

Fürdő, strandok szakfeladaton a meglevő strand területének, építésével kapcsolatos előkészítő munkálatok költségét tervezünk.

Egyedi mód. ép. lak. szakfeladaton kislajártást tervezünk. (Patak u., Pacsirta u. megnyitása.)

Város- és községgazdálkodásan belül tervezünk a református temetőben építendő ravatalozót, az 1956-os és a II. világháborús emlékművet, valamint a rendezési terv felülvizsgálatát.

Ebben az évben a Béke u. 33. sz. óvodát 2 foglalkoztató teremmel és szociális létesítménnyel bővítjük.

Céltámogatásaként 29435 eFt-ot kapunk, melyből 29000 eFt-ot víz-hálózat építésére fordítunk, 435 eFt-ot pedig lakásépítés szociális támogatására.

Hitelvisszafizetés

3833 eFt lejártta tett kölcsönünk van, mely összeget 1990. január első napjainban ki is egyenlítettünk. Ev végéig a Kisvállalkozói Bank részére 10500 eFt-ot, a szociális lakásépítési hitelre 400 eFt-ot kell kifizetnünk.

1989. december hónapban 10000 eFt túlfizanszorzást kaptunk ideiglenes jelleggel a megfolyt, melyet ebben az évben kell visszafizetnünk.

Szeretet, szülöket a szülőknek

A gondozás árnyoldalai

Az előző lapokban szó volt az idősök gondozásáról, de nem feleltünk más szempontok szerint megvilágítást az a kérdés. A jelenlegi rendezések szerint szociális gondozott lehet az a személy, aki idős kora, betegség (vagy más ok) miatt önma-gát ellátni nem tudja, és nincs gondozásra köteles és képes hozzátartozója.

A mai gondozási viszonyok mellett a családok maximális munkát vállalnak a megél-tetésért, így nincs lehetőségük az idős hozzátartozó ellátására. Tehát sok idős ember marad egyedül, amikor apólsára, gondozásra szorulna. Ilyen esetben a gondozá-si központ veszi át a család szerepét.

Vannak sajnos olyan személyek is, akik a nemtorodulás miatt bújnák meg a rende-tel mögött. Minden támogatást megtagadnak az idős szülőtől. Elméletileg elfogadható, hogy a gyermek vagy unoka nem képes a szülő, nagyszülő gondozására, de érthetetlen, hogy semmiféle támogatásban nem részesüljön. Segíthetné a takarításban, mosásban, egyéb munkákban, vagy legalább azzal, hogy néha meglátogathatják.

Gyakran évek múlnak el, hogy ajtót sem nyitnak az idős szülőre. Ám, ha ő mego-

dást kilitástalan sorsára elartási szerződés-ben vagy szociális otthoni elhelyezésben lát vagy ha meghal, szorral megjelnek az örökösök. Az állam támogatja, ok örökölnek!

Talán, ha a gondozásra fordított összeget az ingatlannal terhelnek, jobban figyelne a gyermek az idős szülőre meg a szeretet hiánja is.

Nagyon jó volna, ha nem anyagiakért, nem kötelezően, hanem szeretetből az idős ember iránti tiszteltből gondoskodnának a fiatalok a rászoruló idősökre.

Köszölet lefajlások szociális célokra
Az AGRITA Vállalkozás Iroda telepvezetője ez évben már második alkalommal jutottat díjmentesen hulladékát a szociális körülmények miatt rászorulóknak.

Az elszállítás a társadalmi munkában történt az alábbi leterfuvarozó kisiparosok segítségével díjtalanul történt:

Balogh László, Patak u. 7.; Balogh Sándor, Patak u. 7.; Bacsik József, Mórész Zs. u. 28.; Bihercz László, Anonymus u. 2/a; Bódis József, Fő út 23.; Czompa Tibor, Ké-

mény K. u. 14.; Demendi Mihály, Mogyoródi u. 26.; Fekete Zoltán, Kőcsény u. 10.; Ifj. Fekete Zoltán, Kőcsény u. 10.; Földi Tamás, Szabadság u. 24/a; Kóvi Zoltán, Bánóczi u. 4.; Nagy Imre, Andrassy út 38.; Nagy János, Árpád u. 40/a; Navrátil Endre, Ravoteg u. 41.; Tejfel Bertalan, Ravoteg u. 43.; Varga Zoltán, Fenyves u. 9.; Vay János, Fő út 24.

valamint a GESZ gondoskodott az elszállításról.

A husvét ünnepeket megelőzően a KLARA SHOP Cípi- és Horgászolt tulajdonosa 14500. Ft értékben és Benke Andrásné a CSINI BUTIKI tulajdonosa 15000.- Ft értékben ajándékozott cípi és ruhaneműt a szociális indok miatt rászorulóknak.

Újra megnyitja a Fő téren az olcsó, használt ruhákat árusító szociális bolt. Kérjük a lakosságot, hogy a bolt minél jobb ellátása érdekében lejátszásaival nyújtson segítséget.

Nyitva: Kedd: 16-18-ig
Szombat: 7-10-ig

D.E.Z.

Pásztor Béla tanácselnök indul a polgármester- választáson

Közeledünk a helyhatósági választások időpontjához. Az embereket egyre többet foglalkoztatja az önkormányzat testületének, élén a polgármesternek a megválasztása. E témában kerestük meg Pásztor Béla tanácselnököt, s arról kérdeztük: indul-e a képviselő, pontosabban a polgármester-választáson?

– Igen, indulok! És majd a testület eldönti, vagy ha a falu lakossága választ, vagy elfogad-e vagy sem. Én ezt tudomásul fogom venni.

– Milyen színekben indul?

– Nem párt színekben indulok, de ha valameggy párt támogat, természetesen elfogadom. Hadd mondjam el, a munkafolyamatot – amit eddig végzettünk – nem tudja elviselni, hogy megálljon. Ebből ki lehet lépni, elkezdheti ilyen vagy olyan módon, de megállítani nem szabad és nem is lehet. Ez a falu nagy jövő előtt áll. Lehetőségei az elmúlt időben megvalósításra kerültek. A vállalkozások megszülettek, s azok további perspektívát jelentenek a falunak. Vallom, hogy tíz év múlva igen nevess település lesz Veregyháza. Az emberek megélték a lehetőségei gyors fejlődését, gazdagodni fog az itt élő polgár. Nagyon tisztán látom, nem ragaszkodom én közörmével az állásomhoz. Itt éltém. Az emberek el tudják dönteni, hogy a fejlődésnek ez a fajtája, együttélés kell-e nekik vagy sem.

Nem tudom és korábban sem tudtam, honnan fúj a szél. Az érdekelteket érdekel ma is, hogy ez a falu minél gazdagabb legyen, az emberek minél kulturáltabb körülmények között éljenek. Az a bizonyos Nyugat-Európa-hoz való tartozás nem a szavakban, hanem a tettekben nyilvánul meg.

– Ismeretelen szerint egyéni jelöltek is indulhatnak, csoportok és nemcsak pártok indíthatnak képviselőt. Ilyen csoport megkereste-e Önt?

– Megkerestek, de e szándékot nem testületi ülésen határozták el. Én független jelöltként szeretnék indulni. Amint ez a pártokról lehetséges – egyik párt támogatja a másik párt képviselőjét –, független jelöltet is támogathatnak polgári csoportok, pártok, valamilyen közösségek, mindazok, akik egyetértenek a jelölt személyével, céljaival.

– A testület saját soraiból választja a polgármestert?

– A tervezetben megjelent rendelet nem mondja ki, hogy a maga soraiból választja a polgármestert, csak annyit mond, hogy a képviselőtestület választja, tehát választhat egy külső befutót is, bár ezt sem mondja ki a jogszabály. De a választásokig mindez tisztázódni fog.

– Véleményem szerint a falu lakossága mit tehet azért, hogy az ő érdekeit képviselő, a község életét jó irányba vivő testület alakuljon ki?

– Az a véleményem, hogy bizonyos irányt képviselünk, ez az irány ered-

Francia delegáció

Francia delegáció járt községünkben nemrégiben. A beszélgetés során felvetődött a testvér-város kialakításának lehetősége. A jelek szerint ez valóra válhat. A város tanács elnöke megkereste Bernard Schreiner egy kis francia város, Brumath polgármestere egy kedves levéllel. Ebből közlünk részleteket:

„Mindenekelőtt engedje meg, hogy osztozzam Önnel abban a nagy örömben, amit a keleti országokban bekövetkezett események jelentenek az 1989-es év folyamán... (Majd egy beszédre idéz a párizsi békekongresszuson elhangzott egyik beszédből.) „El fog jönni a nap, amikor a két nagyhatalom, az Amerikai Egyesült Államok és az Európai Egyesült Államok kezét nyújtják egymásnak a tenger felett, kiscserélve termékeiket, tehetségeiket, enyhítve a létet a Teremtő figyelt tekintete alatt...”

„En gondoltam, hogy ez a nap eljött, és részemről készen állok, hogy minden tapasztalatomat és eszközümet a népek ezen testületének szolgálatába állítsam... Íme az első kontaktus, amely ha Ön óhajtja, bővíülhet a partnerség különféle formáival Veregyháza és Brumath között.”

(A városról a későbbiekben számolunk be.)

Szóvá tesszük

Panaszkodnak a Lévai utca és környéke lakói. Időnként a szeméttelről förtelmes, bűzös levegő áramlik a házak felett, ott meglepszik. Ilyenkor ajtó-ablakot be kell csukni. Már szóltak a telepvezetőnek, szüntesse meg, oltassa el az égő szemétpucacokat. Állítólag tehetetlenül várta szét két kezét csak annyit mondott: Ő nem tehet róla, időnként a „látszó” gyerekek gyújtják fel a szemétpucacokat.

Igérjük, kiderítjük ki az illetékes szeméthygyben, pontosabban azt, hogy mi is történik tulajdonképpen a szeméttel.

menyt hozott. A polgár azt teheti, hogy józanul mérlegel, nem a pillanatnyi hangulatától függően dönt, hogy kire adja szavazatát. Mérlegelni a képviselőjeitől munkáját, eddigi életét, tevékenységét, személyiségét, másokhoz való viszonyát, mindazt, ami egy helyi képviselőnek nagyon fontos tulajdonsága kell hogy legyen. És ha így választ, akkor egészen biztosan jól választ. Lényeg: egy megfontolt, reális gondolkodású, a köztér tenni képes embert válasszon. A dolgok nem a beszédekben dőlnek el. Sok mindenről lehet nyilatkozni, az nem kerül pénzbe. Lehet hangzatos beszédeket mondani, de ez még mindig csak a pálya széle, focizni kell, jól focizni, s nem a pálya széléről szólni...

– Arra kérem, térjünk át más témákra, amolyan interpellációs kérdésekre. A kérdés előtt hadd mondjam el: még a nyár elején (amikor a szőlőnkbe mentünk), arra lettem figyelmes, hogy a Pharmavitól elinduló szippantós kocsi a Lévai utcán jobbra fordul, a földkere eresztí a kocsi tartalmát. Ugyanezt elmondottam a Pharmavit igazgatójának is, aki azt válaszolta, hogy csak az ipari szennyvíz elszállítás tartozik az ő hatáskörébe, a kommunális szennyvíz-elszállítást a tanács vállalta. Mi történik a Pharmavitól, s hadd bővísem tovább, a lakóházaktól elszállított kommunális szennyvízzel? Hová viszik, dokumentálják-e a szállítókat?

– Csak a szállítási költség számlázását kell dokumentálni. A kommunális szennyvizet – a jogszabályokban leírt módon – csak kijelölt helyen lehet leengedni. Ez lehet szennyvíztisztító hely – amelyet a község-szolgálati hatóságokkal közösen jelölnek ki –, vagy olyan szennyvíztisztító, amely alkalmas a szippantók vizének befogadására.

– Veresről a „szippantók” hová szállítják a kommunális szennyvizet?

– Veregyháza és Órbottyán között,

a szeméttel mellett kialakított szennyvízgyűjtőhelyre.

– Ki a felelős azért, hogy az oda is kerüljön?

– A szállító.

– És a tanács felelőssége?

– Ha valaki az előírtat megszegi, eljárunk ellene. Az igaz, hogy a szippantókocsi pl. ha családi háznál a derítőből kiszippantja a trágyalevet, ezt – a megrendelő kérésére – elviszi mezőgazdasági területre. Ezt azonban termék nélküli időszakban szoltak elvégezni. Ilyenkorábban is volt, most is van.

– Mi a helyzet a Pharmavit esetében?

– A Pharmavitól a költségvetési üzem szállítatja el a kommunális szennyvizet, amely ugyanolyan szennyvíz, mint más üzemeké. A költségvetési üzem felelőssége, hogy a kommunális szennyvíz a kijelölt helyre kerüljön. Az valóban nincs „bizonylatolva”, hogy a Pharmavit-víz a szennyvízgyűjtő telepen engedik-e le. Az viszont ellenőrizhető, hogy a szállító kispáros, vagy üzem rendelkezik-e szennyvízgyűjtő helyvel és az idevonatkozó szerződéssel. A költségvetés rendelkezik ilyenről.

(Természetesen megkérdezzük majd a költségvetési üzem vezetőit is e témában.)

– Többen is jelezték lapunknak a Mézes patak vizének szennyezését. Eljutott-e Önhöz a Mézes patak panaszos hangja?

– Eljutott. Vizsgáljuk a körülményeket. Július közepéig kértém választ arra, hol kerül szennyvíz a patakba. Sorra néztem a befolyókat. Mindent megtesszünk annak érdekében, hogy a Mézes patak víze tiszta maradjon. Mindazokat, akik a szennyvizet a patakba engedték, kötelezni fogjuk, hogy ezt megszüntessék. A csapadékvíz, zárt rend-

(Folytatás a 18. oldalon)

A koleszterintől az infarktushoz

A koleszterintől néhány fontos tudnivalóval minden kitalált embernek rendelkeznie kell, hiszen a vér koleszterinszintjeiből bizonyos megközelítéssel meg lehet jósolni kinek-kinek az egyéni szívinfarktus rizikója.

Mi is hát a koleszterin?

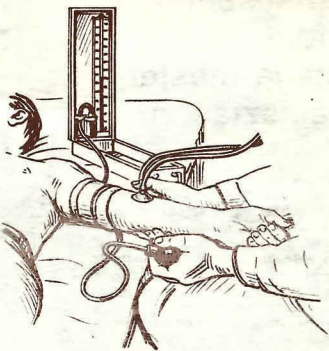
A koleszterin minden emberi és állati sejtben megtalálható vegyület, amelynek a sejtthártyák felépítésében fontos szerepe van. A szervezet táplálék útján is hozzájárulhat, de a szervezet maga is előállítja azt, és a véráram szállítja el a különböző sejtekhez.

Igy a vérben állandóan jelen van, laboratóriumi vizsgálatokkal mérhető. A vér koleszterin szintjének meghatározását felhívókat az egészségmegőrzés társadalmi programja keretében az egészségügy hosszú távú programként tűzte ki, fokozatos és mind szélesebb körű megvalósítását tervezte. Ez hozzákapszolóhat bármely más okból végzett vérvizsgálathoz, de a veszélyeztetettek (elhízottak, dohányzók, magas vérnyomásúak) szűrővizsgálata útján is. A vér koleszterin értékeinek normális felső határa 6,5 mmol/l, bár újabb adatok szerint a koleszterin lerakódása a szívizomzókerek falába, az infarktus kockázat már az ideálisnak számító 5,2 mmol/l értéktől kezdve emelkedik. A vérben megtalálható zsírok, idegen kifejezéssel: lipidek, lipidek is előfordulnak. Laboratóriumi vizsgálattal ezek is kimutathatók, az összehozhat az összpiloid vizsgálatnál mérjük. Normális értéke egy liter vérben 9,0 gramm alatt van. A vérzsírok egyik fajtára az ún. triglicerid. Az érfalban található zsírlarakódásban azonban aránylag kevés a triglicerid, így kockázati szerepe a szívinfarktusban – a koleszterinhez képest – kevésbé bizonyított. Ez a zsírlélesség elsősorban nem a táplálék zsírából, hanem a szénhidrátból (cukor, tésztafélék) keletkezik.

A koleszterin és a triglicerid a vérben nem oldódik fel, hanem fehérje molekulához kötődve kering a vérben. Ezeket nevezzük lipoproteineknek. Korábbi zárójelentésekben, laboratóriumi leletekben kettővel is találkoztunk, amelyek az infarktus kialakulásában szerepet játszanak. Az egyik az ún. LDL, az a vegyület, amely a legtöbb koleszterint szállítja; a bőlse szabadabó való koleszterin rakódik le az erek falába. A másik az ún. HDL, amely az érfal felületén megakadályozhatja a lerakódást, sőt képes a már lerakódott koleszterint az érfalból felvenni, elszállítani és a májon, epén keresztül a szervezetből eltávolítani. Ez tehát az érelmeszesedés elleni védőanyag.

Mikor kell csökkenteni a vér koleszterint szintjét?

A legújabb vizsgálatok azt bizonyították, hogy az infarktus rizikó nem a koleszterin szint felső határának te-

kintett 6,5 mmol/l értéknel kezdődik, hanem sokkal korábban, már 5,2 mmol/l felett. A statisztikai átlagból számított, az Egészségügyi Világszervezet által ideálisnak tartott 4,7–5,2 mmol/l-es értékhez képest 6,5 mmol/l körül már megduplázódik az infarktus kockázata. Ezért az Európai Arteriosclerosis Társaság a vizsgálatok alapján állásfoglalásában szükségesnek tartja, hogy az 5,2 és 6,5 mmol/l közötti koleszterin szinttel rendelkezők is bizonyos táplálkozási rendszabályokban és a jelenlévő rizikófaktorok befolyásolásában részesüljenek. Ez pedig a felnőtt lakosság mintegy 70%-át érinti hazánkban.

Nobel-díjas kutatások keresik napjainkban azokat a diétákat és gyógyszereket – és már vannak ilyenek –, amelyek megszabadítják a vért a túl sok koleszterintől. Másrészt az örökletes összefüggésekre is felhívják a figyelmet: ha valakinek a családjában – 40–50 év alatti – szívinfarktus fordul elő, akkor indokolt a gyermekeinelő vérkoleszterin vizsgálatot végtetni.

Honnan a vér magas koleszterin szintje?

Három forrásból származhat. Nagyon rész a szervezet fokozott koleszterin termeléséből, melyet inkább csak gyógyszerekkel lehet befolyásolni. A másik forrás külső: ha a táplálékban sok maga a koleszterin. E mellett emeli az is, ha főleg túl sok állati zsírral, túl sok kalóriát veszünk magunkhoz, mert az elhízottak között is gyakoribb a vér kórosan magas koleszterin szintje, és alacsonyabb a védőfaktor HDL-koleszterin szintjük is. Alapvető tudnivaló, hogy csak az állati eredetű élelmiszerekben van koleszterin, a tisztán növényi eredetűekben nincs! Első lépésként meg kell ismerkednünk az élelmiszerek koleszterin tartalmával. A szervezet napi koleszterin szükséglete kb. 300 mg, de a vér magas koleszterin szintje esetén a koleszterin bevitel még ez alá is, napi 100 mg-ra is redukálható.

Legtöbb talán az agyvelőben (2500–3000 mg), a tojás sárgájában (250 mg), belsőségeiben, így a májban (400 mg), a kenőmájában, libamájában 2–300 mg, a vajban 230–280 mg, a csirkehús bőrében 210 mg koleszterin található, de sajnos nem jelentéktelen a húsrak és a tejtermékek koleszterin tartalma sem. Viszont egyetlen miligramm koleszterin sincs a gyümölcsökben, zöldségekben, a növényi olajban, a margarinban, de a kenyérben, burgonyában, a rizsben, meg

az üdítő és alkoholos italokban és a cukorban sem.

Az infarktus kockázati tényezői

Döntő bizonyítékkal rendelkezünk ahhoz, hogy a vér magas koleszterin szintje növeli a szívinfarktus kockázatát, ugyanakkor a vér koleszterin szintjének diétával és gyógyszerekkel történő csökkentése esetén az infarktusok száma csökkenhet. Ez nem jelenti azonban azt, hogy csak ez az egyetlen oka. Ugyanilyen elsőrendű jelentősége van a másik két nagy kockázati tényezőnek, a dohányzásnak és a magas vérnyomásnak. Kísérletileg bizonyított, hogy az el leheli képzeli az érelmeszesedés folyamatát, hogy a dohányzás káros anyagai: a nikotin és szénmonoxid hatására könnyebben kialakul az ér belső felületének sérülése. A sérült területen viszont könnyebben rakódik le a koleszterin, ha főleg van belőle a vérben. A magas vérnyomás pedig mintegy beprezesseli a sérült érfalra a koleszterint.

Az infarktus kialakulásában még sok tényező szerepet játszhat. Vegyük ezeket is sorral!

a) Az elhízás (20–30%-kal növelheti a vérzsírok szintjét).

b) A cukorbetegség a másik jelentős tényező, mely hazánkban mintegy 350 ezer embert érint (kb. ugyanennyinek van halála a cukorbeteg).

c) A stressz – bár a közvélemény ezt tartja a fő kockázati tényezőnek – nem önálló rizikófaktor.

d) A mozgásszegény életmód. A vérzsírszinteket csak napi 30–40 perces intenzív mozgás csökkentheti le, a sétálás, a lassú kocogás csak a közérzetet javítja.

e) Az örökölődésnek is szerepe lehet, főleg a fiatalok – 50 év alatti – infarktusok nagy részénél.

Az infarktus kockázati tényezői közül önálló szerepe csak háromnak bizonyított: a koleszterinnek, a dohányzásnak és a magas vérnyomásnak. A többi felsorolt és fel nem sorolt tényező több-kevesebb mértékben szintén hozzájárulhat a szívizomzókerek érelmeszesedésnek vagy magának a szívinfarktusnak kialakulásához.

Évente mintegy 15 ezer ember hal meg infarktusban Magyarországon. A szívizomzókerek betegségek száma 1972. és 1982. között több, mint egymármádszázalékkal emelkedett a 40–69 év közötti férfiak körében, érdemes ezeken az adatokon elgondolkodni!

NE CSAK A GYÓGYSZEREKBE BIZD, HANEM ELJEN EGÉSZSÉGESEN!

Nyílt levél

Veresegyház Nagyközségi Tanács Elnökének és a Végrehajtó Bizottság tagjainak!

A Magyar Demokrata Fórum, a Kereszténydemokrata Néppárt, a Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt helyi vezetősége, tagjai és pártoló tagjai, a falu tőzsgyökeres lakossága többsége nevében a következő kéréssel – követeléssel – fordulunk Önökhöz:

Újsághirdetésekből és a hétfői telket keresőkől értesülünk arról, hogy a Veresegyház Nagyközségi Tanács VB továbbra is telekeeladásokkal foglalkozik. A lakosság részéről pedig azt jelezték, hogy nagyszámú, rendezetlen földügy vár – méltányos megítélés alapján – rendezésre.

Tudjuk, hogy a Minisztertanács rendelettel megtiltotta a földek eladását, a családi házas telkek esetében pedig kötelezővé tette a megyei vagyonügynökség jóváhagyását.

Feltételezzük, hogy a tanács a telkek eladásából befolyt összegből kívánja kiegyenlíteni a múltból visszamaradt adósságot, ami véleményünk szerint nem egyszerű gazdaságpolitikára vall a jelen politikai helyzetben.

Tisztelt Címzetek!

Becsületükre, lelkiismeretükre, a jövő előtti felelősségükre hivatkozva kérjük Önöket, a helyhatósági választásokig,

1990. szeptember 30-ig függeszték fel a földek árusítását.

Ha a tanács másképpen nem tudja adósságát a rendszerváltásig rendezni, nézzem szembe felelősségével, inkább hagyjon maga mögött több adósságot, mintsem azt a földek árából egyenlítsse ki. Ha a tanács nem várja meg az új földtörvényt, és annak alapján a falu lakosságára vonatkozóan a helyi földrendezést, úgy földjeink el lesznek herdálva.

Szeretnénk figyelmeztetni, csak arra az egy tényre

Önöket, hogy a kérdéses földterületekből ebben a munkanélküliséggel fenyegetett világban nagyon sok család szerény megélhetést biztosíthatna magának.

Ezt alátámasztanánk azzal, hogy a paraszti gazdaságok virágzása idején nem egy falu megélt Magyarországon földművelésből.

Jó lenne, ha elgondolkodnának azon, hogy Veresegyházon egy nem csekély réteg érdekében írjuk ezt a nyílt levelet Önöknél!

Tisztelt Tanácselnök Úr!

Önnel azt sem szabadna elfelejtenie, hogy több mint húsz évvel ezelőtt ezeknek az embereknek köszönhetjük, hogy itt tanácselnök lehetett, ők segítették munkáját és ők voltak azok, akik Önnel bizalmat adtak. Sajnos, ez a bizalom lassan fogy. A helyhatósági választások előtti intézkedéseire mindnyájan kritikusan figyelünk: a falu lakosságának érdekeit, vagy valamilyen külön érdeket képvisel-e.

Szeretnénk, ha intézkedéseiből, magatartásából egyértelműen kiderülne, hogy melyik oldalra áll ebben a mindenki számára kritikus időben.

Tisztelt Végrehajtó Bizottsági Tagok!

Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy a helyi rendszerváltásig, 1990. szeptember 30-ig csak a legszükségesebb esetekben, kizárólagosan csak ügymeneti, adminisztratív kérdésekben döntsenek.

Hallgassanak lelkiismeretükre, gondoljanak arra, hogy felelősséggel tartoznak nemcsak ma, hanem a jövőben is mindazért, amit most mint végrehajtó bizottsági tagok tesznek a falu lakossága előtt.

Reméljük – Veresegyházon –, segíti a Tanácselnök Úr és a t. Végrehajtó bizottsági tagok a békés rendszerváltást, együttműködnek velünk ennek eredményes végrehajtásában.

Veresegyház, 1990. július 10.

Kereszténydemokrata Néppárt
helyi szervezetének vezetősége

Magyar Demokrata Fórum
helyi szervezetének vezetősége

Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári
Párt helyi szerv. vezetősége

Válasz az MDF, a KDNP, a FKGP helyi vezetősége által a Tanács Végrehajtó Bizottsága, és a tanács Elnöke címére írt nyílt levélre

Kedves Pártvezetők!

A nyílt levél megérkezését követően azonnal eldöntöttük, hogy azt a válasszal együtt a Veresi Hírmondóban megjelentjük.

A felvetett kérdésekre, pontokra szedetten válaszolunk, nehogy egyetlen kérdés is megválaszolatlan maradjon.

1. A zártkerti telekértékesítésről a falugyűlésen és a februári tanácsülésen tájékoztatást adtunk, szőlőről külön fejezetben a tanács 1990. évi gazdasági terve, amely 1990. február 9-én kelt, és melyet megkapott minden akkor működő párt és természetesen minden tanács tag. Így számunkra kevésbé érthető, hogy az információ miért az újsághirdetésből – ami szintén több hónapja folyik – értesültek a pártvezetők.

2. A telkek értékesítése azért történt és történik, mert a tanács nagy összeget fizetett ki a földek kisajátításokért a kártalanításra, és ugyancsak nagy összeget az utak nyitására, a villanyhálózati és vízvezeték megépítésére. Ezeket az összegeket a tanácsnak vissza kell kapnia.

3. A „múltból visszamaradt adósságot” úgy említi a levél, mintha bűnös mulasztásból adódna. Nem. Ez nem bűnös mul-

asztásból adódik, hanem komoly gazdasági megfontolásból. Ha korábban nem vettük volna fel a hiteleket, akkor most a település fejlettsége nem tartana ott, ahol tart. Csak néhány példa, mire vettesse fel a tanács a hitelt az elmúlt időszakban:

- általános iskola bővítése, 40 millió forint;
- ifjúsági tábor szociális épület, 22 millió forint;
- termál kút fúrása, 12 millió forint;
- gázvezeték építése 24 millió forint (vissza nem térülő tanácsai hozzájárulás);

- telkek kisajátítására kifizetett összeg, 36 millió forint;
- közművek építésére, 22 millió forint.

A hitelekkel akkor megvalósított beruházásokat, ma nem tudnánk megtenni. Járhatnának gyerekeink a Fő úti élelmiszerboltba (a gyermekek nyelvén rácsos akadémia), az ifjúsági házba, a sporttőlőzőbe, a művelődési házba, mivel a bővítés előtt ennyi helyen folyt a tanítás. A többi cél kézenfekvő. A hitelekkel tehát azért vettük fel, hogy az inflációt megelőzően olcsóbban építsünk.

4. A tanács által felvett hitelek egy részét nem tervezte

(Folytatás az 6. oldalon)

Arcképcsarnok

Csomay Ernő

Szerett gyógyszerészünk, mókamesterünk Csomay Ernő 1881. november 27-én Aszódon született. Családi nevük eredetileg Kaufmann volt, a fél község ma is így ismeri. Később magyarosított, és ekkor anyai nagypapja nevét vette fel. Diplomáját 1907-ben szerezte.

A veregyházi patikát 1913-ban ő alapította „Megváltó” gyógyszerár néven: ez a név is magában hordja erősen katolikus, vallásos egyéniségét. Az első gyógyszerár a huszas évek végéig a mostani Jakab-házban volt a Fő úton.

A jelenlegi gyógyszerterát az szép lakását barátjával, dr. Luttor Károllyal egyidőben építették, így került egymás mellé az orvosi rendelő és a gyógyszerár. Az épületeket gazdáik halála után a község vásárolta meg, és a közelmúltban alakította át a mai időknek megfelelően.

Ernő bácsi jókedvű, humorral teli ember volt, és ezt a tulajdonságát akkor sem veszítette el, amikor hallását már egyre jobban igen...

Még a régi patikában történt, hogy este tíz órák az éjjeliór az órkorszak körül Ernő bácsi álmát szétlülkölte. Akkor kinyitotta az ablakot, s odahívta a derek éjjeliór: – De szépen fújál – és megkínálta egy kupica pálinkával. Ez így ment egy egész héten át. Azután elhagyta, sőt maradt az ablak. Egy idő után az éjjeliór megint: csak nem gondolja a patikus úr, hogy ez tán ingyért? fújom neki? – Attól kezdve egy sorokkal arább fújta. – Ernő bácsi pedig ezentúl nyugodtan tudott aludni.

Egy másik mókáján is nevettek sokáig. A község akkori plébánosa, Feldhofner János fukarsága közismert volt. A plébános úr kétféle társaságba is eljárt: az asszonyok kézimunka-zsúrija az az, hogy ő is szoknyában jár. A férfiak tarokk-partijára pedig azért, mert hát ő mégiscsak... A tisztes egyházi tudta

az illetet. Az asszonyokat nem láthatta vendégül, de a férfiakat egy tarokk-partira, igen. És akkor gazdasszonya lakomát készített. Egy ilyen alkalommal a vacsora végén Ernő bácsi hívta a gazdasszonyt: – Mariska, kedves, van itthon pótkávé? Az igenő válasza: – Hozza már bel Mariska csodálkozva behozta. Az urak nem értették, csak sejtették a tréfát. – Bontatlan nincs? – De van. – Hozza már be mindet! Behozta. – Több nincs? – Nincs! Erre a patikus úr a plébánoshoz fordult: – No, János, most főzess nekünk egy kávét!

1950-ben az államosítás Ernő bácsit sem kerülte el. Egy ideig nem dolgozott. Később Dabason lett vezető, majd Váchargyánban. 1957-ben aranydiplomát kapott. 1958. június 29-én hunyt el. (Büszke vagyok arra, hogy azon kevesek közé tartoztam, akiket – süketégre ellenére is – jól értett Ernő bácsi.)

Jolus néni (Gaspárits Jolán), a felesége 1892. október 26-án született és 1914-ben diplomázott. 1918. november 3-án esküdtek. Feltűnően szép

asszony volt, sokat adott magára. Nem szerette, ha a koráról esett szó, még inkább a körülötte lévőkről. Finom stílusa volt. Egy kézimunka-zsúron megnevezte barátinót, amikor arról esett szó, hogy e sorok krónikása is udvarol már. Jolus néni finoman összecsapta a kezét: – Istene, de megőregszene ezek a gyerekek! – Szólamondás maradt.

Az államosítás után Gödöllőn dolgozott 1956-ig, utána itthon lett gyógyszerárvezető, és ő is aranydiplomát kapott. 1967. szeptember 19-én halt meg. Mindkettőjüket szerették és tisztelték.

Egyetlen gyermekük, Ernő 1927. július 6-án született, annak idején játszóterárm volt. Belőle is gyógyszerész lett. 1950-ben kapta a diplomáját. 1951-ben vette feleségül Hidasi Mária gyógyszerészt, aki 32 éven át volt gyógyszerárvezető Budapesten. Most már nyugdíjas. 1956-ban született a lányuk. Két unokájuk van. Ernő tragikusán fiatalon, 1986. július 18-án halt meg.

Fazekas Máttyás

(Folytatás az 5. oldalról)

rendezni a működésének még hátra lévő rövid ideje alatt, hiszen azokat a családi házat építők részére vette fel, és adta ki kamatmentesen, tíz évi visszafizetésre. Ide tartozik a telekalkálási hitel is.

Olyan hitelle a tanácsnak, amelyet ebben az évben kell visszafizetni az OTP-nek, jelenleg mindössze tízmillió forint. Csak megjegyezzük, hogy a tanács számláján jelenleg 14 millió forint van.

A most működő tanács a ciklus lezárásakor olyan vagyoni és gazdasági helyzetet hagy a megválasztott képviselő-testületre, amelynek birtékában folytathatja a falu már megszokott fejlesztési útját.

5. Ami a múltánysági alapon történő kártalanítást illeti, erről a falu előtt már szoltunk. Törvényi lehetőségeket várunk és megvalósítjuk, meg megvan rá a fedezet.

6. Ami a testületi döntésekre vonatkozó részt illeti, arra a választunk: minden olyan döntést meg kell hoznunk, ami a falu érdekét szolgálja.

A vállalkozás, a lehetőségek elszalasztása eddig sem volt jellemzője testületünknek, és ezt követően sem lesz. Semmilyen, látszatunkkal meg társadalmi munkában (hiszen a testület tagjai semmiféle jutást nem kapnak) sem szabad ártótni a soha vissza nem térő, és egyre dráguló időt.

A jelenleg működő tanács és Végrehajtó Bizottság bátran és lelkiismeretében megnyugodva néz vissza múltjára, mert a falu fejlődése és rendezettsége kiállja az összehasonlítás próbáját.

Tisztelt Pártvezető!

Személyesen felém is elhangzott két felvetés. Az egyik a bizalom, a másik, hogy hol állunk.

Nos, az elsőre az a válaszuk, hogy a bizalom nagyon drága kincs. Vigyázok rá becsülettel, lelkiismerettel, erővel, és felkészültséggel. Ha mégis fogott volna belőle – hiszen a levél írói is a választópolgárok közé tartoznak – azt nagyon sajnálom.

Igyekszem úgy élni, hogy az elveszett bizalmat visszaszerzem, a megváltó pedig erősítem. Az embereknek köszönöm, hogy korábban többször megválasztottak. Ha valakinek a szolgálat teljesítése közben véletlen, elnézésért kérem.

A második kérdés, hogy melyik oldalon állok?

Megmondom őszintén, az a kérdés meglepett. Itt a faluban 25 éve állok azon az oldalon, ahol ma is, és fogok állni a jövőben is. Személyes érdekek nélkül, józanul, az adott történelmi idő lehetőségeit felhasználva, az emberek szolgálatában.

Kedves pártvezetők és a pártokhoz tartozó, e levelet minden bizalommal ismerő veregyházi állampolgárok!

A személyes érdekek helyett a köz érdeke legyen az első, a hatalmi harcok helyett pedig a munka.

Az így eltöltött hátralévő időt követően, szeptember végén majd eldöntik az emberek, hogy kik és ki iránt van bizalmuk. Ezt tudomásul kell vennünk, e szerint kell cselekednünk, mennünk, vagy maradnunk.

Mindannyiuk szíves levelét megköszönve őszintén – néme-lyeknek baráti – üdvözlettel:

Pásztor Béla
tanácselnök

Dr. Visnyei Lajos

Sarlós Boldogasszony

Gyermekkorom egyik kedves emléke a termékeny Alföld felhőtlen nyári ége alól ragyog felém.

Szülfalun határának gabonatergében arattunk szüleinmel. Mindenütt dolgoztak, amerre csak a szem ellátott a sík mező. Minden nap vártam azt a megható pillanatot, amikor a rekedt hőségben a déli harangszó hangját hozta ki felénk a faluból a nyári szellő. A harang szavára megállt a munka a határban. A férfiak levett kalappal a kaszanyélre támaszkodtak, a marokszedő lányok, asszonyok piros kendős fejre pedig pipacsok hajlott az aranyló búzátblák fölé. Az ünnepi csendben mindenki imádkozott: Az Urangyala köszönté a boldogság Szűz Máriát, S Ó méhében foganá, Szentlélektől szent Fiát...

Miközben imádkoztunk, eszembe jutott olykor az aratási idő máriaunnep: Sarlós Boldogasszony. S eltöprengtem azon, hogy honnan származhat az ünnep „sarlós” elnevezése? A harangszó elszállt az időben. De töprengéssel együtt milyen az emlékezetembe vésődött, s ma is elkísér a lángoló napsütésben imádkozó határ képe.

1.

Azóta már tudom, hogy Sarlós Boldogasszony ünnepét (július 2.) a ferences rend, népies nevén a „barátok” rendje honosította meg az egyházban, az 1260-as évektől kezdődően. Azóta ezen a napon az Isten Fiát méhében hordozó, várados Szűz Máriának Erzsébetnél tett látogatását ünnepli az egyház.

Magyar népkép azonban sajátos módon a „Sarlós Boldogasszony” nevet adta az ünnepnek, mivel az az aratás idejére esik. Bálint Sándor, a vallásos néprajz tudósa részletes leírást ad az ünnep magyar elnevezéséről „Ünnepi Kalendárium” című művének második kötetében. (Budapest. Szent István. 1977. 9-29. o.) Tudnunk kell tehát, hogy őseink nem Péter-Pál napjához, hanem Sarlós Boldogasszony ünnepéhez kötötték az aratás kezdetét. Milyen Mária-tiszteelő népkép hitéből ugyanis önként fakadt a gondolat, hogy ezen az ünnepen az aratás „edessanyját és királynojt” tisztelje Szűz Mária.

A „sarlós” elnevezésnek pedig történelmi forrása az ősi gyakorlat, hogy a középkor századaiban aratással arattak. Az asszony vágta a sarlóval a gabonát, a férje pedig utána haladva végezte a nehezebb munkát, a kévők bekötözését. Így volt ez nálunk még az 1700-as években, sőt, a református Kalotaszeg temetőjének tanúsága szerint az 1800-as években is. Itt ugyanis még az 1900-as évek elején találhatók voltak olyan öreg férfiak, melyekre a férfiaknál ekevasat, az asszonyoknál pedig sarlót faragtak.

Bálint Sándor idézett könyve szerint a „sarlós” elnevezésnek volt egy mélyebb, lelki értelme is népkép hitében.

Amint ugyanis az asszonyok aratják sarlóikkal a gabonát a földeken, olvashatjuk egy ferences pap prédikációjában,

„...hasonlóképpen arat a názáreti szentséges Szűz a nagy Istennek aratásában, a földön vitézkedő Anyaszentegyházban... Az eretnkséget kisarlózza... hogy az üdvösségre érendő lelkeket, esedező szavainak foganatos sarlójával, a mindentható Istennek adott tsűrűbe, a soha véget nem érő boldogságba béraltassa...” (I. m. 21. o.)

Sarlós Boldogasszony tehát nemcsak az aratás királynoje volt őseink hitében, hanem szent hitüket védelemző, s a hamis tanításokat „kisarlózó” közbenjáró hatalom Istennél.

Hisz ünnep az 1300-as években, Nagy Lajos királyunk idejében terjedt el az egész ország területén. Ez főként abból érthető, hogy Lajos király sok harcot vívott a Balkánról fenyegető bogumil eretnkség, s az ugyancsak onnan támadó török pogánysság ellen. E harcok során az István királytól örökölt Mária-tisztelet elmélyült az ország vezetőinek, s az egyszerű embereknek a lelkében egyaránt, remélve, hogy a magyarok Nagyasszonya „esedező szavainak foganatos sarlójával” közbenjár népéért. Ezt a hitet táplálják a ferences vezetőségű búcsújáróhelyek, melyek mint valami lelki erőrendszer bástyái, ekkor születtek az ország fenyegetett, déli részein: Csiksomlyó, Máriaradna, Szeged, Ujlak, Máriagyűd stb. (Bálint Sándor: Sacra Hungaria. Veritas. 1943. 19-28, 36-43, és 78-87. oldalak.)

Ez a megújult magyar Mária-kultusz az ország határain túlra is kisugárzik: ez teszi naggyá Nagy Lajos király idejében az osztrák Mária-Zellit, s hozzá létre 1384-ben Czeszochowát, a lengyelek nemzeti kegyhelyét, melyet magyar pálos rendi szerzetesek gondoznak. A magyar nép Mária-tisztelete történelmi tényezővé válik.

A „sarló” a török harcok idején, a török hatalom jelképével, a felhóddal rokonul, mely a Boldogasszony szobrán és képein a szent Szűz lábai alatt eltáposva van. A Szentírás idevonatkozó kijelentéseiben (Jelenések Könyve, 12. fejezet), a kor vallásos magyarsága Szűz Mária győzelmet látta előre meghirdetve a törökök fölött. Ez a meggyőződés győzelmes harcokra vezette a nép egyszerű fiait, melyeknek örök idősre szóló emléke a nándorfehérvári diadalt hirdető déli harangzó 1456 július 6-án.

A százötven éves török megszállás alatt a katolikus magyarság éppen Mária-kultuszával biztosítja a szent István király óta megőrzött magyar államiság folytonosságát. Ebben a kultuszban a magyar azonosságát, a forrását, az országalapító királyt nyúlunk vissza. István király ugyanis az országot az Isten Anyjának ajánlotta, s tiszteletét minden idők magyarának öröklő hagyta. A katolikus magyarság ezért soha nem tudott belenyugodni a török uramba, sem azzal megalkudni, még múlt előnyöktől sem. Nem tudott belenyugodni az ország szétszaggatott állapotába, s fájdalomra volt az új felekezetek erőszakos terjeszkedése, az ősi hitüket elhagyó főúrak hatalmaskodásai alatt. Nem tudta megtagadni ősi hitét, szent királyát s védelmező Nagyasszonyát!

Magyarországot a Habsburg császár akarata ellenére, XI. Ince pápa diplomáciai tekintélye, temérdek anyagi segítsége s a katolikus országok csapatai szabadják föl a török iga

elő. Szecslezi jános, lengyel kőrá és csetochowai búcsú-jár helyén indul seregével Bécs gyűléses ostromára, mely 1613. szeptember 12-én zajlott le. A pápa halálból és örök rmkál át a papot Mária nevenapjának szentelte. A boldog bérsei piskóp pedig örömlében megszületők klinken a török hatalom jelképét, a földhatát, s ingyen osztották az ostrom alatt kihézezt lakosságának. Így sorsdöntő meg a kiffi, mely zczta is, az évés örömlében, egy sorsdöntő keresztény gyűlésre emlékezteti az emberiséget. Az ország felszabadításá szután következtek. XI. le pápa külön zászlókat hímzett a Euda ostromára indul seregének, ezzel a félrassal: „Bu-dát a Szent Szűz segítségé visszaszerzi” Buda elfoglalása 1616 szeptemberében sikerült, majd hatalmas harcok után, 1718-ban szabadul fel az ország teljes területe Savoyai Jén herceg nádorfehérvári gyűlésmével. Az ütközetek előtt a se- regek vezérelték együtt Szűz Mária oltalmát kéri.

Az 1751-ben tartott országgyűlésen a katolikus és protes- tans főrendek teljes egyetértésben alkotmányos törvényekbe foglalták XI. Ince pápa rendkívüli érdemeit hazánk felsza- badítását illetően.

A városok és falvak népe pedig bizó hittel járta tovább kedves búcsújáróhelyeit, s köszönte meg a Sárlos Boldo- gasszony oltalmát. Az 1700-as évek második felében roha- mosan terjed a főurak körében a felvilágosodás vallást és er- kölcösből bomlasztó eszméjével. A katolikus főurak közül is so- kar elfordulnak az egházától és megvetik ősi vallásukat. Az egyszerű, vallásos néptömegek azonban hűségesek marad- nak a Boldogasszonynak; meztől, gyalog, imádkozva és bőjtölve ötven, száz kilométer messzeségbe is elmennek bú- csút járni, segítségét kéri.

A katolikus magyarság nemcsak a mindennapi kenyér be- taratását ajánlotta Sárlos Boldogasszony oltalmába a búza- mezőkhöz, hanem országának védelmét, s lelki táplálékát is az ő közbenjárásától remélte egészen a legújabb időkig.

2.

Sárlos Boldogasszony ünnepén azonban az egyház első- sorban a várandós Szűz Mária szent Erzsébetnél lett látoga- tására emlékezik.

Ennek az evangéliumi eseménynek az ünnepelésével az anyaság fölmagasztalását és védelmét akarja megerősíteni hívei lelkében. Az esemény megkapón szép ábrázolását lát- hatjuk pl. Raffaello Santi és M. S. ismeretlen magyar mester gyönyörű képein. Az utóbbi egykor Selmecbánya-Tópatok ol- tárképe volt, most a Szépművészeti Múzeumban látható.

Az ünnep keletkezésének komoly kortörténeli háttere van, mely az anyaság különös védelmére késztette az egyházat.

Az 1200-as években ugyanis, a Balkánról Észak-Olasz- országba és Dél-Franciaországba átszivárgó, veszedelmes eretnység éledt újjá. Keleti szekták maradékaiból szerve- ződtek, először Bulgáriában, majd Dél-Franciaországban, Albi város környékén. A Balkánon „bogumleknak”, Franciaország- ban egyik vezérükről, a Lyon városbeli Valdes Péterről, „val- diaknak” nevezték őket. Zavaros tanításuk szerint támadták a katolikus egyházat csodákat, mint az állambírálat. Az anyagi világot szerintük az ördög teremtette, ezért gyűlölték az em- beri testet, s a házasságot – az új emberi élet nemzése miatt – bűnnek tartották; azt hirdették, hogy az emberi test a lélek börtöne, melyből szabadulnia kell; ezért halálra éhezteklett egymást, teljesztették az öngyilkosságot, hogy a lélek minél hamarabb a halhatatlanság birtokosa legyen. Tanakait fegy- veresen, fanatikus erőszakkal teljesztették.

Ez az eretnység tehát a családnak s az emberi élet nem- zésének halálos ellensége volt. A ferences papok vették észre ennek az eretnységnek átlatos, családokat fertőző veszedelmét, hiszen ő a nép között, velük szoros kapco- sban éltek. Ezért karolták föl a gyermekét váró Szűz Mária tiszteletét, hogy általa egy hatalmas erőjű hitbeli meggyőző- dött alakítsanak ki az emberek lelkében: Szűz Mária a váran- dos édesanyák oltalmazója is! Felmérlhetetlen értékű volt az az apostoli munka, melyet az egyház ezen az ünnepen ke- resztül, az anyaság és az emberi magzatok védelmében vég- zett!

Viharos századokban pusztuló magyar népünk is az élet- őstől erejével érezte meg a Sárlos Boldogasszony életmút- tól kúldetését, s szívbe zártta a gyermekét hordozó Szűza- nya tiszteletét. S amikor Róbert Károly királyunk idejében, 1307-ben elrendelik az ország területén az esteli harangösz- és vele az Űrangyala imádságát, bizonyára azért is teszik, hogy minden magyar édesanya – Szűz Mária példájára – sérthetetlen, isteni ajándékak tartsa méhe magzatát. A szülő anyák gyerekágyát „Boldogasszony ágyának” nevezték őse- ink, és az asszonyok szüléseket az ő oltalmába ajánlották. Valószínű, hogy az édesanyáknak, a gyermekek keresztel- sekort történő megáládása ebből a korból való.

Ennek az ősi ünnepnek modern, égető aktualitását, orszá- gunk mai szomorú állapotában, mindannyiunknak éreznie kell. Észre kell vennünk ugyanis, hogy az imént ismertetett eret- nekiség szelleme ma is romboló erőként működik a családok bomlasztásában és a magzatok elpusztításában. Az a tény, hogy mindez manapság a tudomány és a technika vívmánya- nak segítségével történik, a lényegem mel sem változtat. Egyébként ez az eretnység, egy római pápát támadó köny- vcsékséjével, a mai magyar életben is jelen van, a Református Zsinati Iroda jóvoltából (B. Corsani – P. Ricca: Péter és a pápaság a mai ökenikus vitában. Bp. 1980.) Ugyancsak egy „valdi” hitet valdi hős jóbarátját dicséri meg ideiglen- es elnökünk, Göncz Árpád, a Vigilia júliusi számában megjelent interjújában.

De hát mikor keletű az a féjdalmas folyamat, mely a ma- gyar szülőkkel lenéztette az anyaságot és a gyermekáldást? Mária Terézia uralkodása alatt az iszentegád francia „felví- lágosodás ésmézi fertőző meg először a főurakat, majd raj- kukt keresztül az egyszerű népet. Az 1790/91-es ország- gyűlésen már szóba kerül a botrány, hogy az országban „szabad zserelmét” hirdető könyvek vannak forgalomban, gróf Maláth József pedig javaslatot terjeszt be a „csecsemő- gyilkosság megakadályozásáról”. (Hóman B. – Szegű Gy.: Magyar történet. VI. kötet. 382. és 400. oldalak.)

Az 1800-as évek, a II. József császártól örökölt szabado- művés, hitetlen szellemet uralk. Így jutunk el az 1890-es években a polgári házasság bevezetéséhez, mely fontos ki- indulópontja népünk pusztulásának.

Figyeljünk csak azokra az adatokra, melyek a polgári há- zasság bevezetése után, Budapest népszámporolattól szemlé- telik:

1900-ban 17418 csecsemő és 11460 öleb élt Budape- sten;

1921-ben 15391 csecsemő és 19426 öleb élt Budape- sten;

1937-ben 9600 csecsemő és 22692 öleb élt Budapest- en.

37 év alatt tehát az ország fővárosában a csecsemők szá- ma csaknem a felére apadt, de az ölebek száma megkétsze- zedődt! (Dr. Biró Bertalan: Magyar orvosok és magyar ma- gzatok. – Magyar Kultúra. Bp. 1938. 265-269. o.) Száldíjgév- e lett mindenképpen az országban, a századfordulótól kezdve, a főváros korruptságát jellemző szomorú mondas: „Pest, feke- tere fest!” A főváros hatására ezidőtől a többi magyar város- ban is csökkenni kezd a születések száma.

Az első világháború után az „egyké” divatja már a falvak- ban is elterjed, és pusztítja a mai napig családajánkat. Követ- kezett a második világháború pusztítása. Utána pedig betető- zésként a Kádár-kormány 1957-ben bevezette a szegénye- len abortusz törvényt, melyet az utolsó kommunista Németh- kormány még súlyosbított, a magzatirítás javára!

S most, 1990-ben, a különböző statisztikákból, szakcik- kekből, napi sajtóból, és a kérdést évtizedek óta kutató Fe- keté Gyulának „Gondolkozzunk, magyarok!” című, legutóbb 1989-ben megjelent könyvéből is, elégnek táru a félélmestelen ijesztő magyar jelen és a jövő 1957 óta csaknem ötmillió el- pusztított magzat élete terhel lelkismeretünket. A biztosnak vehető előrejelzések arról beszélnek, hogy

2005-től évi 32 ezer,

2010-től évi 48 ezer,

2015-től évi 54 ezer

magyar emberrel leszünk kevesebben. Írózatoss számok, s mögöttük még írózatossabb bűnök! A legutóbbi években to- vább emelkedett az anyugság magas abortuszok száma, s az öngyilkosságoké is. Az ezredfordulóra kb. félmillió magyar fog hiányozni közülünk, az utána következő években azon- ban még nagyobb mértékű fogásra kell számítanunk.

Népünk öngyilkos háborúja valóban az anyák lelkében és méhében folyik. S ezt a háborút csak úgy tudjuk megszünté- ni, ha az ő gondolatvilágukat és szívüket átalakítjuk. Ezért is- merünk kell sajátos környezetüket, hogy segíthessünk.

A múlt rendszer eretnaksége mindennap szétszaggatta a családokat: a férfiakat és a nőket a gyárak géptermeibe és szerelőcsarnokaiába, a gyerekeket az egész napos iskolákba, a csecsemőket pedig a bölcsődésekbe kényszerítette. Iparko- dott minden eszközzel idejelműlttá tenni az emberek felfoga- sában a családát, a házasságot, hiszen főznek az üzemben, mos rák a Patolyat, a gyerekeket meg ellátja a napközli, – minek akkor a házasság?

E társadalmi kényszerítettség mellett, a rendszer kisajátí- totta és államosította az emberek lelkiállagát is. Az állami kézben lévő médiákon és a szórakoztatóipar ezernyi ága- bogn keresztül szellemi önállóságra nevelte őket. Kiala- kította a társadalomban a falca-, illetve a csoardszelemet

mindenkinek ugyanazt kellett mondania, tennie, ha nem is gondolnia. A tapasztalatlan és mindenre nyitott ifjúság pedig évtizedek óta egyáltalán „kulturalkóban” nőtt fel (Fekete Gyula kifejezéssel), s a mindenthonnan feléje áradó trágárság, erőszakozón, szexőrület, s a kábítószerezés kultuszának áldoz. Milyen eszményekhez alakítsa hát a mai fiatal az életét, ha hippik, punkok, popperok és rockcsillagok ugrálnak és üvötenek a szeme előtt a filmekben s a szórakozóhelyeken?

Ez a narkós kultúra vallási közönybe, akaratnélküliségbe és biológiai elsatnyulásba viszi bele az ország ifjúságát!

Ebben a súlyos helyzetben kell nekünk most lelisméretes, felelősséget érző „édes”-anyákat nevelnünk, akik az anyaságot méltóságnak, a gyermeket pedig drága kincsüknek tartják. Leányainknak és asszonyainknak egy Istenben gyökerező lelisméretet kell birtokolniuk, mely a jelen nemzetpusztító közszellemnek öntudatosan ellenáll! Legyen meggyőződésünk, hogy az ún. „reproductio” kérdése, azaz, egészséges népszaporulatunk megteremtése, elsősorban nem anyagi, hanem sajátosan erkölcsi, sőt: – hitbeli kérdés!

Valamit érez ebből a hitelenné vált magyar közszellem is, melyet Fekete Gyula imént idézett könyvében így tolmácsol: „...védtél nevelni már a gyermekeket, a fiatalokat, java kultúrával, java irodalommal, java művészetekkel, melyek fegyelmeznek, nemestül a zaboláltan ösztönvilágot... Erzelmi-szellemi műveltséget adni, biztos erkölcsi alapozással... *nem tudok jobbat.*” (i. m. 90. o.)

Nos, mi katolikusok ennél „jobbat” tudunk! Mi már lassan kétezer éve tudjuk, hogy „biztos erkölcsi alapot” kultúrával, irodalommal és művészetekkel, se fiatalnak, se felnőttnek adni nem tudunk. Megpróbálta ezt már a történelemben nem is egy bírdalom, és kudarcot vallott vele. Mi ezt a „jobbat” a tízparancs istenhitet sugárzó erejében nyújtjuk oda a fiataloknak. Istenhit nélkül nincs „biztos erkölcsi alap”, nincs tisztá életű ifjúság, s nem lesznek áldozatos gyermeket vállaló édesanyáink. Ugy akarjuk tanítani Isten tíz parancsát az embereknek, ahogyan azt Krisztus evangéliumában megmagyarázta.

Mi Isten parancsainak a védelmében akarjuk nevelni gyermekeinket, a jövő édesanyáit: az óvodától kezdve a felső iskoláig. Sőt, azt akarjuk, hogy már az eszmélődés első éveiben, vallásos édesanyjuk, zsenge tudatukba oltsa a teremtő isten ismeretét. Ezért nem akarjuk, hogy az anyák gyárakban dolgozzanak!

Kérjük, hogy a kormány vonja vissza az 1957-ben hozott abortusztvörényt! Népünk akaratát ellenére, a durva önkény éveiben vezették be, kipusztításunkra. Ki tudja már, hogy hányadik hivatalos tiltakozást olvashattuk, a „világviszonylatban példátlan” méretű magyar emberirtás ellen, a Magyar Nemzet június 15-i számában, de egyéb sajtóorgánumokban is. Követeljük, hogy tiltakozásunknak legyen foganatja!

Páratlan erejű és szépségű eszményeket, s példaképeket állítunk leányaink és követésre: az Isten édesanyját, a Szent Szület, a Sárlos Boldogasszonyt és egyházunk szentjeit! Ezek között is magyar népünk büszkeségét, szent Erzsébetet, a csodálatos életű édesanyját. Eszmények és példaképek nélkül nincs értékes ifjúság!

* * *

Haldokló népünk féltő szeretete íratta le velem soraimat. azt akartam elérni, ismerjük föl világosan, hogy a magyarság lelke kétszáz éve sorvad. Azóta sorvad, amióta II. József, a kalapos király uralkodása alatt a liberális, vallástalan szellem eluralkodott az országban. Mert először akkor kellett tiltakozni felelős magyar embereknek Magyarországon a szabad szerelem méteye s a magzatok elpusztítása ellen...

Életünk forrásait, édesanyáinkat feltűjük, s általuk népünk jövőjét. Gyógyulásunknak egyetlen útja-módja van: az áldozatos gyermekváltás.

Tudjuk, hogy a rafinált számítási nagyhatalmak gazdasági presbse szorítják bele világszerte a kis országokat, családokat... Ha tehát élni akarunk, akkor radikális szemléletváltással győzhethünk a pusztulás fölött. Hagyjunk föl drága lakások, nyaralók építésével a nagyobb kincsért: gyermekeinkért! Egy nép jövője nem anyagi életszínvonalában van biztosítva elsősorban, hanem *igényes életöztönésben.*

Egyedül az Isten hite képes kiemelni bennünket az anyagiasság bagonázó káprázatából, és a szegénység árán vállalt gyermekeinkkel bőven kárpótul bennünket mindenért. Az igazi népvagyon: a gyermek, az egészséges és becsületes élni-akarástól feszülő generációk!

Ezt a hiteles élniakarást hirdeti Sárlos Boldogasszony ünnepe. Amint ugyanis Szűz Mária méhében hordozta az egész emberiség jövőjét szent Fiában, Jézus Krisztusban, úgy hordozzák a vallásos magyar édesanyák méhükben népünk igazi jövőjét, gyermekeinket.

Nyugattól keletre

Szeretem a könyveket.

A szépeket, a tartalmasakat, a finom tapintatú papírra nyomtatottakat.

Jártamban-keletben ezért majd' mindegyik könyvárust végigbongérok, nemcsak a bolti könyves polcokat.

Vannak kedvenceim, akikre szinte kihagyott szemekkel lesek egy-egy nagyobb könyvkupacban, de hasonló érdeklődéssel veszem kezembe a legújabb, ismeretleneket is.

Hiszen nemcsak az az elfogadható, ami saját, várva várt kedvenc olvasmányunk, hanem az ízlésünkön túl elűtök is lehetnek jók.

Az utóbbi napokban, hetekben, hónapokban azonban olyanra elszaporodtak az alkalmi könyvárusok, hogy szinte lehetetlenné teszik a gyalogos közlekedést egyik-másik aluljáróban. Gondoljunk csak például a Nyugati pályaudvar aluljárórendszerére. A metróból kilépő halandónak időbe, energiába kerül, mire a rázúduló árusáradatból kivevesszük magát, s többszöri nekifutásra végre a helyes lépcsőfeljárón sikerül elhagynia a sűrű levegőtől labirintust.

Akinek ideje engedi, ne rostellje, nézze végig valamennyit, s tapasztalhatja, hogy kevés változatossággal majd' mindegyiknél ugyanaz a választék.

Nem ritka egyazon téren áruolt több árus ugyanattól a vállaltól vagy kiadótól.

Ekkora kínálat emberemlékezet óta nem volt – mondhatják.

Valóban.

De miból?

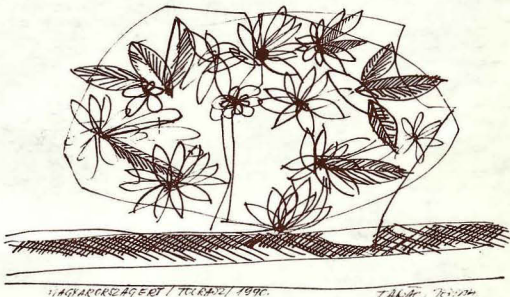
Az árusok javarésznél értéktelen, minőségileg silány könyvek kaphatók horrorbils árárték.

Elvéve fel-felbukkan egy-egy szép kiállítású Attenborough-könyv, mese-könyv színes állatképekkel, ritkán egy-egy kötet irodalom gyarán.

Tudom jól, nem kívánhatja mindenki az Élet a Földön-t, vagy Az élő bolygót, s a verseskönyveket sem erőltethetem senkire, de sajnos olyan áradattal jelenik meg a nem-irodalom, a nem-érték, hogy időnként szeretnék szemközt nézni egyik-másik kiadó felelős emberével. Szeretnék a szemükbe nézni, és megkérdezni, hogy véleményük szerint jövőnk szempontjából melyik fontosabb: a pillanatnyi gyors tőkeszerzés, vagy a minőségileg irodalom, minőségi írások támogatása?

Nem hiszem ugyanis, hogy attól válunk hasonlóvá Nyugathoz, hogy ugyanolyan mennyiségben legyártjuk a pornó-irodalmat, vagy a horror-irodalmat!

Volt szerencsém bepillantani a nyugati könyves kirakatokon kívül belső könyvespultok mögé is. Öröklet elidőztem az egyik olasz tengerparti könyves áruház belső terében, s megcsodáltam, hogy mindaz, amit emberfia keres, azt itt megtalálhatja. Természetesen itt is

MAGYARORSZÁGÉRT (tollrajz) 1990.

Takács József

találkoztam a pornó, illetve horror irodalom remekeivel, és kevésbé jól sikerült darabjaival. Úgy érzem, hogy már lecsengőben van náluk az, amiért nálunk nagy pénzeket fizetnek ki.

Az idei könyvhéten éreztem úgy, hogy a rengeteg kiadó által felállított könyvsátor nem hat valami szennzőként, nincs meg a könyvnek az a bizonyos értéke, amely láthatatlan, amittől ez a könyvhét másabb, mint az év többi napja, s az emberek se tolongtak olyan hévvel a kiállítások előtt, mint tettek egykor.

Hiszen már a könyvhét előtt is elköltethették pénzüket akár több könyvre is, mivel úton-útfélen könyvárusba botlottak könyvhétmentes napokon is.

Féltreértés ne essék, a rendszeres, folyamatos ellátás lényegesen jobb,

igazán hozzáférhetőbbek a könyvek, az igények talán jobban kielégíthetőek.

Csakhogy én úgy érzem, hogy egy adott időszaktól tekintve nem jelent meg lényegesen több jó könyv, mint az elmúlt, immár nagytörlencse alá vont időszakban.

Másrészt úgy gondolom, hogy a hasznosított áruolt kereskedő nem fogja a közeljövőben sem könyvkínálata legtehetősebb kiteni Rilket, Adyt, Kosztolányit, József Attilát, Williamst, Abodyt, Václit, hogy csak néhányat említsek a sok száz „lenyomott”-ból.

Ehelyett marad a Popomagazin és társai. Mert bizony ezekből jön a tekintélyes részesedés.

Itt, Európában, nyugattól keletre...

Dr. Nagy Imre

A nap és a szél

A Nap és a Szél összevitattak, melyikük erősebb.

Csak feleseléssel nem jutottak dűlőre, hát próbára került a sor. A Szél megszólalt: Látdot ott lenni azt a kőpönyeges embert? Fogadok, én veszem le előbb róla a kőpönyegét!

Azzal nagy vihar kerekedett, fújt a Szél, majd beleszedült. A kőpönyeges ember előfordíve még jobban összefogta magát a kőpenyt, szinte kapaszkodott belé. A Szél hamarosan fel is adta hiábavaló próbálkozását, és forrt benne a mág.

A Nap másként gondolkodott.

Előbújt egy felhő mögé is és kedvesen rámosolygott az emberre. Emez maga is meglepődött, előbb izzadt homlokát törölte meg, majd karjára vette a kőpönyegét.

Az ókori mese időtálló. Azt lehetjük, aktuálisabb ma, mint valaha volt.

Mivégből az erőszakos, toladó türelmetlenség? A kedvesség, a mosoly gyorsabb és tartósabb sikert hoz mindannyiunk gyönyörűségére.

- m -

(Folytatás az 1. oldalról)

Egyre többen szerepelnek a Kereszténydemokrata Néppárt vezetői a közéletben, a tévében, rádióban, az írott sajtóban. A tagság is aktívabbá vált. Ugyanakkor megnyíltakozásaikban továbbra is szerények, mérték tartók. Cselekedeteikben azonban nagyobb határozottságot mutatnak. Amint erősödött a KDNP, úgy erősödött vele szemben a fanyalgók tábora. Nem egy – általam nagyra tartott – radikális-liberális közéleti politikus úgy emlegeti a kereszténydemokratákat: jó, hogy benne vannak a koalícióban, de vigyázzunk, mert visszatérhet a rosszsmellű „keresztény kurzus”. S a kezdeti biztatások – ne legyenek már oly szerények! –, mintha halkultak volna. Nem véletlen a hitoktatás körül mesterségesen gerjesztett vita sem.

Mit mondanak a kereszténydemokraták? Nem szegyeiük, hogy világnézeti alapon, a keresztény társadalombólselet tanításából kiindulva, a magyar nemzet történelmének tanulságai alapján politizálnak.

Jellemzőjük, hogy rendkívül érzékenységgel reagálnak minden politikai, gazdasági változásra, mind a magyar, mind a külföldi kereszténydemokraták. Például a június 23-én hazánkban megtartott első kereszténydemokrata világtalálkozó – amelyen kilenc államfő, sok néves, ismert politikus is részt vett – szolidaritásukat és együttérzésüket fejezték ki a változások iránt, amelyek e térségben végbementek.

E csúcstalálkozóon több politikus hangszólta: a mai kereszténydemokrácia eszmévilága, politikai háttere az egyén gondolatából indul ki, amely szerint az alapvető emberi jogokat sohasem az állam valamilyen ajándékának kell felfogni, hanem olyan jognak, amely embervoltából mindenkit megillet. A kiinduló alap: mi alkotjuk a közös érdekben az államot abból a célból, hogy a mi személyiségi jogainkat és emberi méltóságunk szükség esetén megvédje, kifejezését – anyagi, erkölcsi szempontból – előmozdítsa.

Ez élteti nálunk és az egész világon a kereszténydemokráciát és minden lelke arra mutat – mondják –, hogy hazánkban a szerény kezdés után az eddigénél erőteljesebben szólna bele a politikába, a közs szolgálatába.

Nagyon szimpatikus volt, amit a világtalálkozót követően Fernandez elnök kijelentett: javaslani fogják a nálunk ki-

Befutó csak hiteles ember lehet!

adások csökkentése és leszerelése révén a felszabaduló összegekből képezzenek nemzetközi szolidaritási alapot egy világméretű szociális program támogatására.

A Pest megyei értekezleten többen hangszólta: a kereszténydemokrata mozgalom társadalmi mozgalom, magában foglalja a magyar népként az emberi szabadságra és jogállamiságra törekvő különféle rétegeit, tekintet nélkül vallásra, felekezetre, nerezetre. Tartalmaz liberális, de szociális vonásokat is.

A közvetlen, baráti hangulatú gyűlésen – melyen megjelent egy rövid ideig a belga küldöttség – szinte mindenki barátként üdvözölte a másikat, az új arcokat igyekeztek megismerni. Összint, keresztény nézeteket tükröző, a rendeltetésszerűen keményen bíráló, a tennivalókat sommázó ülésnek voltunk részesei.

Az előadó képviselő az oly sokat vitatott önkormányzati törvényről mondott véleményét pártja szempontjából. Az önkormányzati törvény – mondotta – megvalósítja a valódi autonómiát és a szovjet mintára épült tanácsrendszer helyett egy európai, területi önállóságot megvalósító képviselői testületet hoz létre. A települési képviselő, egy mini országgyűlési képviselő azon a földrajzi területen ahol működik. Ő az egész település sorsáért vállal felelősséget, képviselve választóit. Részt vesz a döntések előkészítésében, a végrehajtás megszervezésében, az ellenőrzésben. Felelőssége nagy, véleményére az emberek igencsak odafigyelnek, tetteit állandóan mérlegelik. Valódi szolgálat ez, minden-napi megmérettetés. Érdemes elgondol-

kodni rajta: ekkora felelősséget, megmérettetést milyen nagy lelki erővel, elkötelezettséggel lehet csak vállalni.

Ezért nagy a pártok, az egyéniség indulók, a csoportok szerepe, felelőssége. A képviselő felhívta a jelenlévő vezetőségek figyelmét, ahol lehet, hangolják össze elképzeléseiket, nézeteket a jelöltek kiválasztásánál, indításánál a koalíciós pártokkal. Ha nem értenek szót egymással és elkezdődik a jelöltek konkurencia harca, ez oda vezet, hogy egyik jelölt sem éri el a megválasztáshoz szükséges százalékarányt. De ha összehangolják nézeteiket, egy-egy képviselőt közösen indítanak, megszerzik a szavazatok nyolcvan százalékát is. Való igaz, egyik párttól sem lehet kívánni, hogy mondjon le saját jelölt indításáról, de ésszerűen fel lehet mérni, hogy adott területen ki lehet befutó.

Többen is elmondták: a helyi választókattó végso soron nem az érdekli, kit melyik párt indít, hanem az, hogy erkölcsit, a közért tenni akar ember legyen. Azért fut be, mert nemcsak ismerik, hanem mert erkölcsös életével, munkájával kívánja szomszédait, a másikat utca, az egész község elismerését, tisztelgetését. Többen kifejezték az önkormányzatnak legyen jogosítványa arra, hogy maga határozza meg milyen adókat vet ki, milyen tevékenység részéit előnyben az adózásnak keresztül. A jelenlegi adórendszer – mondották – csak címében felel meg annak, hogy a költségvetés alapjait, vagyánál szolgáljon. A hozzászólók arra kérték az előadót, hogy véleményüket továbbítsa a Parlamentben a bizottsági üléseken. Az is felvetődött, hogy a polgármester mindenütt – ne csak az ötéternél kevesebb lélekszámú településeken – a polgárok válasszak. Ne becsléjük le az embereket annyira, hogy azok nem tudják megítélni, hogy kit tartanak alkalmasnak a polgármesteri székbe. (Mire e sorok megjelennek, már nyilvánvalóvá válik, hogy a tervezetből mi maradt meg. Itt csupán jelezni akartam a vita lényegét.)

Megint más hozzászóló arról szólt, hogy ezen az ülésen potenciálisan száz polgármesterjelölt van, ezzel arra utalt, hogy a kereszténydemokraták olyan jelölteket indítsanak, akik – ha a választás rájuk esik – alkalmasak e magas tiszttség betöltésére. Erre reagált Gács Gábor a veresi KDNP veresegyházi szervezetének vezetője, aki az ülésen azt mondta: óva intek mindenkit, hogy ellássa a posztot anélkül, hogy megnezné, minek meg elébe, hogy az „elődök” mit hagynak az „utódokra”. Lehet, hogy olyan kátyuba kerülnek, amiből nehezen lehet kikászálódni.

A váci szervezet egyik tagja elmondotta: eldöntöttük, hogy átvesszük a helyi hatalomtól a nép szolgálatát. Olyan programot állítunk össze, amely reális, meg lehet valósítani, nem üres álmodozás, légvárepítés. Egy regális program megvalósításában minden keresztény emberrel, sőt nemcsak rájuk, számítani lehet.

A hozzászólásokra az előadó reagált, majd megválasztották a Pest megyei szervezet vezetőit. A Himnusz hangjaival ért véget a kereszténydemokraták jövőjéért értekezlete.

- s -

A Kisgazdapárt helyi szervezetének eseménynaplója

Március 17-én a Kisgazdapárt helyi szervezetének néhány tagja részt vett a Nagymén megartott összejövetelen, ahol beszédet mondott Haus Kálmán, az Osztrák Néppárt képviselője. Beszédében hangszólta: demokratikus állam nincs parasztág nélkül, szabad parasztág nincs saját föld nélkül.

Áprilisban a vezetőség és a tagok részt vettek rákospalotai-üregi Kisgazdapárt gyűlésen, ahol Dragón Pál mondott beszédet. Megjelent a két kerület országgyűlési képviselője is. A megjelentek öröme a Hargyia Szövetkezet kétszáz forintért mérte a füstölt kolbász kilóját.

Lapunk előző számának megjelenése óta két alkalommal tartott ülést a Kisgazdapárt helyi szervezete. Az utóbbin megjelent országgyűlési képviselőjük is. Szót váltottak a Hosszok sorsáról. Többen is elmondták: mindazok, akik gazdálkodni akarnak, nagyon várják már, hogy a földrendezésről megjelenjen a törvény, s hogy visszakérüljön a föld azokhoz, akik meg akarják művelni, farmgazdasságokat akarnak kialakítani.

A Kisgazdapárt helyi szervezetének vezetői részt vettek a Kereszténydemokrata Néppárt alakuló ülésén. Igen jó hatáskört kapcsolt alakult ki a két vezetőség között, közösen készülnek a helyhatósági választásokra.

Tisztelet az
öregeknek

Eigel István rajzaihoz

Nyar van, perzselő.
Hullámnak a mező, forráság ömlik a
magasból.

Szobám árnyékában rajzok hevernek
szanaszét, időnként meg-meglebbenti
sarkukat a beszökő szél.

Megdöbbenek meglegeltetésben.
Olyan életszerűek ezek az arcok, mint-
ha az utca porából, a mező zöldjéből
jötték volna szobámba be.

Megdöbbenek, mert ott érzem meg-
sokasodott ráncukat arcukon, megélt
sok szenvedésüket, bánatukat, és kicsi
örömeiket.

Megdöbbenek, mert ott látom köztük
nagyapám arcát, mozdulatait, tekintetét,
szólanul is kifejező, elhunytan is itt mar-
adt szeretetét...

Eigel vonalai sejtekké szerveződnek a
lapon, filctollát az idő tisztelete, a ta-
pasztalt embert becsülő alkotó keze
vezeti.

Mintha Huszárik Tisztelet az öregasz-
zonyoknak című játékfilmjének folyta-
tását látnám a tollak nyelvére lefordítva.

Szemünk előtt jön létre a csoda: vé-
konyka vonalakból nyugodt pillantás,
sűrű szemöldök alatt kérdő szempolyó,

egymásra fektetett kézfejek, könyökölő,
kézfejen nyugvó gondolkodó arc, kalap
karimája által leánykólt szemgödör,
megrogyant vállak, kihajtott ingnyakak,
egyszerű felöltők.

Eleven alakok hittel, indulattal, kétél-
kedéssel, megélt múltjukkal. Szobám
homályában már nem rajzok hevernek,
hanem emberarcok lélegeznek.

Nyar van, perzselő.

Hullámnak a mező, forráság ömlik a
magasból.

D. Nagy Imre

Egyetemista korom kitorolhatatlan
emlékél közé tartoznak a Hungária Ká-
véházban kéthetente, vasárnap délután-
onként megservezett író-olvasó talál-
kozók, amelyet még az azóta elhunyt
Galsai Pongrácz, a fáradhatatlan Irodalmi
már „hozott össze”, s Gyurkovics Tibor,
mint házigazda vezetett le.

Beszélgetőpartnerei között ott volt
Csukás István, Hernádi Gyula, Jancsó
Miklós, Jókai Anna, Szakonyi Károly,
Bertha Bulcsú, s még sokan mások az
irodalom berkeiből.

Ma is előttem van Bertha Bulcsú,
amint telház előtt meséli életét, hitét,
munkamódszerét, s szemem előtt van a
figyelő, értő közönség is, amint pisse-
zés nélkül hallgatja végig a több mint
másfél órás irodalmi csemeget.

Bertha emberi tartása ragadott magá-
val.

Érthetővé vált számomra a precíz,
alapos felkészültség írásában, hiszen,
mint elmondotta, mérnökök, orvosok,
tápiszók között töltött éveket, laká-
sok, albérletek kötötték ezekkel az
emberekhez, s volt ideje megszokni, át-
venni a rendszerességre törekvést, a tu-
dományos, szakirodalmi pontosságot.

Igényévé vált egy a munkastílus, s ha
megnézzük akár riportjait, akár leíró í-
ráját, valamennyiben előtűnik a gondos
felkészültség, a tájékozottság. Az írka-
k, költőkkel készített portréi hűen rai-
zolják meg a reális környezetben meg-
szólaltatott riportalanyokat.

Írók, színészek, börtönök címmel je-
lent meg nemrég az Új Idő Kiadó gondo-
zásában 12 börtönviselt „hírességgel”
készített riportkötete, amely immár ne-

Új idő Bertha Bulcsú, az érzékeny antenna

gyedik riport könyve. Az előző három-
ban félszáz író, költőt mutatott be.
Most többek között Csurka Istvánt, Dar-
vas Ivánt, Eörsi Istvánt, Göncz Árpádot,
Kiss Dénest, Mensáros Lászlót szövel-
tett meg börtönéveikről, szenvedése-
ikről.

Bertha Bulcsú novellái életszerűek,
ott járkalód magam is a főhőssel a Bala-
ton partján, börtönöm érzem a napusa-
gat, és a vizet felborzoló szelet.

Nemcsak a természet jelenségeit, a

verebek, vízi adarak szokásait írja le
hitelesen, hanem a társadalmi jelensé-
gekre is érzékenyen reagál.

Érzékeny antennaként jár-kezel egy
OTP-fiókban csakúgy, mint valamelyik
Balaton-parti ABC-ben, vendéglőben.

1976-ban az Élet és Irodalom hasá-
bjain folyt le az a vitasorozat, amelyet
Keszűdő című cikkével indított el, s nem
keves gazdasági hibára hívta fel a fi-
gyelmet.

Ma már több mint két tucat könyvvel
áll a háta mögött, s írásainak magával
ragadó stílusa nem veszített erejéből.

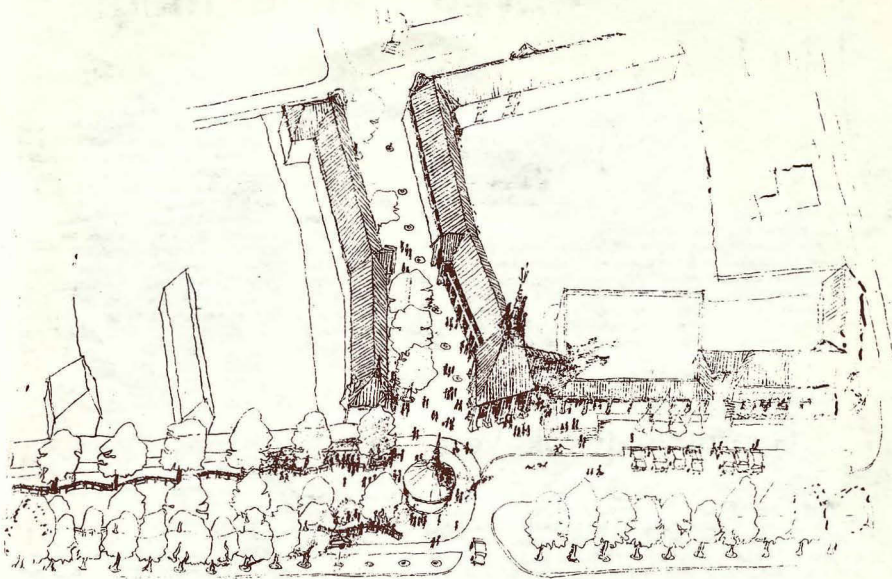
Történeteinek dinamikájában van, alakjai-
nak egyenes arca, tartása, hite.

Elégedetlensége mindig a jobbítás, az
értelmesebb élet miatt tör ki belőle.

Írórtása, Hernádi Gyula eképpen jel-
lemzi Berthát:

„Megáll terpeszállásban, ránk tűzi vi-
lágos, vérző tekintetét, és elmondja fal-
hoz vágó, negatív utópiait. Hogy vége
mindennek, mindig vége minden min-
dennek, hűlyék birodalmában teszünk-
veszünk, hogy szétorbannak a száraz-
földi hajók, hogy bele kell ereszkedni
homlokba, a 'omrokba, hogy nincs már
selymes hómaj, szerelm s ráció, csak
szénné égettel! kutyák ugatnak, és elbo-
rítja a falakat az ajtónálók orrfacsaró
'illata', hogy a sárga, fonyadt zacskók
ban sperma helyett tegnapiélti eszmék
gyülekeznek... Kiabál, ordít, taljétkéz,
csillapíthatatlan. Aztán hazamegy szé-
pen, és megírja a legjobbakkal való
tíz oldalt.”

D. N. I.

A VÉLEMÉNY SZABAD * A VÉLEMÉNY SZABAD * A VÉLEMÉNY SZABAD * A VÉLEMÉNY SZABAD

A zseniális Karinthy Frigyes csinálta ezt a szójátékot, vikend – víg kend? A szó eredetileg angol: weck end, ami hétféget, átvitt értelemben hétfévi nyaralót jelent.

Községünkben a nyaralók 1928-tól jelentek meg. Ekkor épült meg a tavon a strand, kezdődött az ingatlanbank parcellázása, jártak ki a propaganda buszok és a külömvonatok. És a hétfégi házat építők mellett megjelentek a szobabérlő nyaralók. Emlékszik-e valaki még arra, hogy az Ady utca házsora az Ingatlanbank bennutató házsora volt?...

A község parasztsága és polgári lakossága eleinte nem jó szemmel nézte őket. Az üzletek nehezen viselték a megnövekedett forgalmat, a piac megdrágult, hiszen a földművesek termékeiket továbbra is – jóllehet olcsóbb áron – a fővárosi piacokra hordták.

Azután megszokták őket. Sokan költöztek véglegesen is az üdülőövezetbe, s a Mézes patakon túl, a tó és a vasút körül is sok ház épült.

A történelem, ahogy mondani szokták: ismétlődik. Az üdülőközség hosszú tetszhalála után minden kezdődött előlről. A háború utáni városiasodás kezdett visszajárni fordulni, és egyre többen – azok közül, akik elhagyták a községet – jönnék vissza. Ki nyaralni, ki végleg. Az új strandfürdő megnyitása, a tönkretett tó rendbemozgatása után megindult a telekvásárlás. A község parcellázott, és gomba módra szaporodtak a hétfévi házak.

S a történelem – ahogy szó esett ró-

Víg kend?

la – ismétlődik. Olyan hangulat alakult ki, mint 1928 után. Az első számú panasz: kifosztják az üzleteket, minden élelmet itt vesznek meg!

De a pestinek is van némi igazja. Miért cipjelje az élelmiszert, ha helyben jól kiépített üzlethálózat van?

A városi ember vidéken fölszabadul: szemel, mint Pesten – vagy még jobban –, s egy kicsit gátlástalanabb. Átútesen járnak – itt mindent szabad! Lehet sorolni a panaszokat. (Vajon a veresek különbek?)

Sokszor hallani, hogy morognak: miért nem maradnak otthon ezek az idegenek, vikendesek? Ez már bizony jogtalan! Nem idegenek, magyarok ők is, joguk van a tiszta levegőre a főváros börtöne, szmogja után, s a mi községünket sem lehet fallal körülvenni – Berlinben is lebontották!

Ha pedig építkeznek, és viszik az építőanyagot a TÚZEP-től, saját házukhoz viszik, nem előlünk. A TÚZEP gondja, hogy legyen kínálat. Vagy majd gondoskodik a piactegzálkodásban a versenytárs!

Nem kell zsörtölődni, hiszen ők is – nagy százalék eséllyel – veresi lakosok lesznek egyszer, nyugdíjasan, nem a község terhére, hanem hasznára!

Egy kínos kérdéssel azonban feltétlenül komolyan kell foglalkoznunk! Községünk határában egyre több személykocsi áll meg – szüretelni. Eszik, szedik a gyümölcsöt, a borsót, babot – amit érnek, és viszik is. És ami a legnagyobb baj: szakszerűtlenül. Letörik az ágakat a gyümölcsért, kirángatják a bokrokat.

Ez – sajnos – országos jelenség! Negyvenegynéhány év alatt elhalványult a magántulajdon szentsége, és általános lett, hogy ami közös, hát az közös. Erről mind a gazdák, mind a szövetkezetek sokat tudnának mesélni – és általában nem ima kíséretében.

Az az elharapózó feltételezés, hogy a veresi határban a „vikendesek” szüretelnek, lehet, hogy némileg helytálló, de semmiképpen nem általánosítható. Csak akinek inge, az vegye magára. Bár már azt is hallottam, hogy egymásik veresi, helybéli lakost is láttak már ily módon szüretelni.

Persze a legjobb megoldás a RAJ-TAKAPÁSI! És a nyomában következő FELJELENTÉS! Mi pedig ezeknek a felderített eseteknek készséggel nyilvánosságot adunk.

Óvakodjunk azonban az általánosítástól! Tekintsük az itt nyaralót barátának és nem idegennek. S ők se restelljenek közeledni.

Fakezas Mátyás

...vagy talán mégis?!

Hála Istennek érkezett az a pillanat, amikor már az eddig megvalóított hitünkről öszintén szólhatunk, és a jogos igényként felmerülő vallásos nevelés megvalósulásáról is gondoskodhatunk.

A katolikus családokban felnövekvő gyermekeket az első közösségi hatások az óvodában érik. Örömmel közöljük:

szeretnénk megteremteni a lehetőséget annak, hogy az óvodában is részt vehessenek vallásos foglalkozáson a gyermekek.

Hiszen: „Amit a legkisebb testvéreim közül egygylel is tettetek, velem tettétek...”

Az óvodás gyermekek – életkori sajátosságaikból fakadóan – igen fogékonyak, s ezért nagyon fontos szerepet játszik fejlődésükben az a modell, amit követnek. Ez a felnőtt – gyermek és a gyermekek egymás közötti kapcsolat-tartásában, viselkedésében személyiségformáló erejű, példa értékű lehet.

Ha mindez átszövi a vallásos lelkiület és az Istentől jövő szeretet, akkor ez alapja lehet a későbbi iskolai hitoktatás-

nak, a keresztyén felnőtté válásnak egyaránt.

Ennek megvalósítása érdekében szeretnénk felmérést végezni. Kérjük azokat a szülőket a jelentkezését, akik szeretnék, hogy gyermekük vallásos óvodai foglalkozáson vegyen részt. Jelezzék ezt az igényüket a vezető óvodónéni 1990 szeptemberéig! Kezdetben – a gyermekek korától és a jelöltek számától függően – hetente egy alkalommal tervezzük az óvodai ellátást. A következő tanévtől – reméljük – lehetőség lesz külön csoport létrehozása is.

Kérjük a jó Isten segítségét, hogy mindez megvalósulhasson!

Lugosi Margit
óvodóné

Gyermekjátékok Veresen

A gyermekjátékokat édesanyám és rokonaim eredeti elbeszélése alapján szó szerint idézem; ezzel számunkra is elképzelhetővé válik, hogyan játszottak annak idején a falusi gyerekek. Elbeszélések azt a sajátosan átélő örömet, hangulatos élmény felidézését, megjelenését teszik lehetővé számunkra.

MONDÓKÁK

A mondóka nem tartoznak kizárólagosan a játékanagyhoz; találkozhattunk velük a fölkiör egyéb területein is. Ezek a mondókák általában gyermekecsajon maradtak fenn, a gyermekek használták őket.

TERMÉSZET

Nap

Süss fel nap,
Fé-nyes nap.

Ker-tek a-latt a lu-da-im meg-fagy-nak.

„Valamikor még egész kislány koromban, nagyanymék biztatására, hogy gyűjön a jó idő, mondogattuk vagy énekeltek ezt, hát vót olyan, amikor előbűjt a nap. Mi azt hittük, tán azé, mert olyan: jó csináltuk; sokszor ismételtgettük.”

Esző

Esző-eső ess!
„Kicsi gyermekeknek mondogattuk, hogy minél előbb megtanulja mondani. Mert a régiek úgy tartották, ha valaki!

megver az eső, attól női nagyra. Oszt a gyerekek ezt el le hitték, tán még én is elhittem, amikor kicsi voltam! Oszt a gyerekeknek az öröm vót, mindjárt úgy is gondolta, hogy megnőtt.”

Ess e-ső, ess

Há-rom na-pig essi

„Ezt már a nagyobbak énekeltek, lánykák és fiúk is. Kiáltunk az esőre és tenyerünket az égnek tartottuk, oszt úgy mondogattuk; néha jó meg is áztunk oszt vót nemulass édesanyánktul.”

E-sik e-ső, sūt a nap

Pap-ri-ka Jan-csi mo-so-gat.

Hát az ő-reg mit csi-nál

Has-ra fek-szik, úgy pi-pál.

„Ezt meg akkor mondogattuk, amikor esett az eső, de csak úgy szemerkélt és közben süttő a nap, közben jókat nevettünk.”

Nővény

Sze-ret, nem sze-ret

„Akáclevelet letéptünk a fáru, és alulról kezdtek tépkedni egyenkint; oszt közbe mondogattuk. De vót olyan, amikor már előre tudtuk, hogy melyikkel köll kezdeni, hogy jó jőjön ki a végén, mert vót ám olyan levél, amin nem párosával

vótak a levelek; oszt nem szeretttünk el-keskenykedni, hát úgy néha csaltunk egy picit, és ha az gyűtt ki, hogy szeret – bizony arra gondoltunk, aki éppen szívünk választotta vót.”

„Vót egy másik ilyen, csak ezt a rezgő fűnek is mohtuk, azzal játszottunk. Oszt ennél már nem lehetett csinálni, mert nem tudtuk előre kiszámolni, hogy melyikre jön ki.

Sze-ret, szív-ből, szín-ről, i-ga-zán, nem!

Közben gondolni köllött valakire, aki szeretttünk, oszt tépkedtük a leveleit.”

Állatok

„Nagyon szeretttünk libát legeltetni, oszt közben fogócskát vagy bűjőcskát játszottunk. Csak vót, amikor egy kicsit megfellekedtünk magunkról, oszt vót nemulass amikor valakinek a földjébe ment be az a szegény jószág; az nem tehetett róla – hát mi nem vigyáztunk rá! A csősz meg bejelentette, oszt még meg is köllött fizetni. A libalegeltetésről jut eszembe, még édesanyám tanította ezt, amint előnélek; ezt legeltetés közben szokták énekelni:

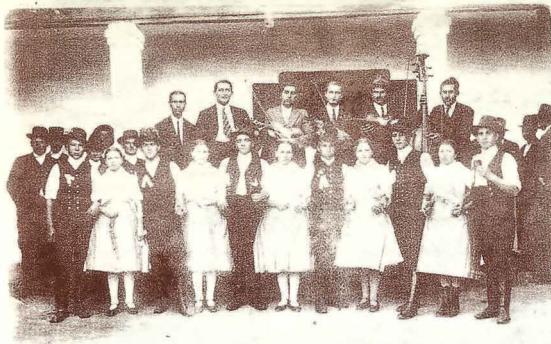
Ki-haj-tom a li-bám a rét-re

Le-ü-lők ma-gam is mel-jé-je

Na-gyo-kat ü-tők a li-ba fe-jé-re

Li-bus-kám, ne menj a ve-tés-be. Hát ezt nem kell komolyan venni, h hogy nagyokat ütöttünk, igazából csak teregettük őket bottal: fűzfából volt, vagy bármilyen bot is jó volt.”

Elöl leányok-legények. Háttal Radics Károly zenekara

Bemutatjuk

a veresi cigány családokat

A cigány családok évszázadokon keresztül folyamatosan költöztek a községbe, főként zenészek voltak.

A letelepedett családok elsősorban római katolikus vallásúak. A veresegyházi római katolikus plébániától kapott adatok szerint 1778 januártól 1915-ig 19 egyházi házasságot kötöttek.

1890-től a cigány szó helyett a „zenész” kifejezés szerepelt, voltak családok, akik csak összeálltak, „életrási” viszonyban éltek, előfordult, hogy gyermekeiket meg sem keresztelték.

A továbbiakban már csak ember-emlékeztetőből állítom fel a családok nevéit. Ez azért is fontos, mert ma már alig ismerik egymást a cigány családok, s ez vonatkozik az egyéb családokra is.

1. Szénási János (Jancsi bácsi), felesége: Gazsi Tera, Galgahévízről származnak.

2. Horváth István, felesége: Szénási Boris, Bagról származnak.

3. Id. Ürmös Sándor, felesége: Vidák Mária.

4. Id. Radics Ferenc, felesége: Vidák Lina.

5. Berki Ignác (a váci Versegről jöttek) Kacsó bácsi, felesége: Gazsi Borbála.

6. Berki Zsigmond, felesége: Berki Jolán.

7. Berki Jüls. Első férje Nagy Adolf, elváltak. Második férje (élettársa) Gáspár Ambrus (Kartalról).

8. Id. Berki Béla (Cseko) 1932-ben Valkóóról jöttek, felesége: Vidák Erzsébet (Gyöngyí néni).

9. Szénási Fáni néni. Lánya: Szénási Róza, férje: Lakatos Mihály.

10. Jónás Béla (Domonyból jöttek), felesége: Botos Anna (Csóvárról).

ZENEKAROK

1. Szénási János (Jancsi bácsi első önálló zenekar)

Hosszú Józsa (segédprímás)
Id. Ürmös Sándor (nagybőgős)
Horváth István (fista, cimbalmos)
Berki Ignác (Náci, Zsiga bácsi apja)
Id. Radics Ferenc (kontrás)

2. Berki Zsigmond (Zsiga bácsi, a környék leghíresebb zenekara)

Id. Berki Béla (segédprímás, Béla bácsi apja Cseko)

Jónás Béla (Fuli, brácsás)
Radics Sándor (cimbalmos)
Horváth Árkus (nagybőgős)
Radics Béla (klanétos)
Radics Ferenc (kontrás)
Nagy József (kisegítő klanétos)

3. Ürmös Sámuel (Samu bácsi, prímás)

Rácz József (segédprímás)
Lakatos Lajos (Bukó brácsás Acscáról)
Gáspár Ambrus (cimbalmos)
Iko Janka (kisegítő klanétos)

4. Radics László (aranyfogas, korábban önálló zenekara volt, ifj. Radics László később harmonikás fiával játszott.)

5. Ifj. Berki Béla (prímás, utolsó önálló cigányzenekar)

Berki József (segédprímás)
Jónás Sándor (Bugyem, híres terces)
Jónás Zsiga (brácsás)
Berki Sándor (Dostyi, nagybőgős és csallós) karmester
Berki Mihály (Misi, cimbalmos)
Dombi József (Szóke, nagybőgős)

Községünk lakossága hosszú időn keresztül mindig jó barátságban volt a cigánysággal. A kölcsönös tiszteletet megadták egymásnak.

Szénási Jancsi bácsit öreg korában szívesen fogadták a házaknál. Névnapiokon egymagában el-elhúzott egy-egy nótát.

Berki Zsiga bácsit az idősebb emberek még ma is sokat emlegetik. Szívéhez szőzőn végigmuszkálta a farsangi bálokat. A lányok, fiúk, menyecskék szinte rajongtak zenéjéért. Nyári estéken a Wekelle vendéglőből behallatszott a kellemes zene a faluba.

Zsiga bácsi zenekarával bejárta a környék legelőkelőbb helyeit: játszottak Hartványban a Gosztöny gróf estélyein, Pesten a jogászbálnál, Palotán az iparos, a kisgazdakörben.

Zsiga bácsi pontos, józan ember volt, sajnos élete delén, 42 évesen meghalt.

Ürmös Sámuel, a falu „Samuja” még napjainkban is nagy tiszteletnek örvend.

Mint zenészeknek a Sejtes Józsi bácsi vendéglője volt a tőrszélye. Olyan volt, mint egy családtag, talán még annál is jobban megbíztak benne.

A hatvanas évek elején, amikor bezárták a magánkocsmákat, a téglagyárban helyezkedett el, nyugdíjazásáig becsülettel dolgozott.

En magam is nagy tisztelője vagyok, ezen munkámhoz sok segítséget kaptam tőle.

Radics László úri cigányának tartották, elköltözött a cigányvégből.

Ifj. Berki Béla szülei 1932-ben költöztek ide. Mint gyerek, nagy igyekezettel tanulta a népi zenét, 14 évesen már Zsiga bácsi zenekarának karmestere volt, kottáról tanított.

1940-ben önálló zenekara lett. A háború után alkalmi rendezvényeken, bálokon, lakodalmakon játszottak. 1950-től megjárták a hadak útját. Játszottak Zebegényben, Gödön, Dunakeszin, Vácott; Pókolcsárdra, Fehérgálcra. Nem volt könnyű életük. Reggel érkeztek haza, délután 1-2 órákor már menniük kellett vissza.

A Fapados megnyitására Pásztor Béla tanácselnök hazahozta a zenekart, így végre megszabadultak az utazgatástól. Béla bácsi 1980-ban a Gödöllő és Vidéke AFÉSZ-től ment nyugdíjba. Nekem személy szerint az egész cigányság, így Béla bácsi is jó ismerősöm, köztük sok jóbarátom volt és van, sajnos sokan elhaltak. Jónás Zsiga katonabajtársam volt.

Nem sajnáltam az időmet, egy kis betekintést akartam adni a jelen- és utókornak a veresi cigányságról.

Tisztelettel említem Szénási Józsefet, aki lelti korától a Sejtes Józsi bácsi családjában nőtt fel. És szeretnék megemlíkezni Jónás Sándorról (Bugyem) is, aki csodálatosan jó zenész volt. Ő tanult zenész volt, munkája mellett nagybőgős és csellót tanított.

Köszönetemet szeretném kifejezni mindazoknak, akik ezen munkámban segítettek: dr. Visky Lajos plébánosnak, Ürmös Sámuelnek (Samu bácsinak), Berki Bélának, Horváth Károlynak, Baranyai Bélának.

Czene István

Tartsunk kutyát!

Több a lopás, a betörés

Legutóbbi számunk 17. oldalán hívatkoztam egy adoma végső sorára, ez lett a cikk alcíme is: "Képzelted, akkor ki ül hátul?" Többen kérték a pórhoz a történetet. Íme:

Egy pár éve a Rádiókabaré a Belügyi Klubban lépett fel, és az akkori belügyminisztert, Benkei kérésre a műsorvezető, mondjon el egy történetet, ma úgy mondanánk: sztorit. Az anekdotázásáról is ismert Benkei befo-gott:

Nyugati kiküldetéséről kocsival hazafelé tartottunk, és Zamárdi körül gépkocsivezetőim tejfájszerű panaszoktól. Beültem hátra, aludjon egyet, én meg – örömmel – a jó kocsit volánja mögé ültem és a 7-es úton ha-marosan 120 felett rogtamunk. Egyszerre azt veszem észre, hogy két ren-dőrmotoros előz, és "mész" a padkára. Amikor megálltam, az egyik hozzám lépett – a másik tisztes távolban állt meg –, és kérte a jogosít-ványomat. Kinyújtottam az ablakon, ekkor felismert, tisztelgett és továbbot-intett. Még mielőtt indítottam volna, hallom, a másik odaszól:

– Miert engeded el? Ki ez?

Mire a másik:

– A belügyminiszter, te ökörl! És képzelted, akkor ki ül hátul...

Folytatjuk beszélgetésünket a gödöl-lői kapitányságon.

Csován György őrnagy a beszélgető-partner. Azonnal előkeresi az összeha-sonoztató adatokat, és közben elmondja, hogy a közelben Veres bizony rosszul áll a többi településhez képest. Ez ugyan érthető – bizonyos fokok –, hiszen a sok hétfégi ház vonzza az alkalmos-zultat vagy egyesenes felkészült betö-rőket. A község lakossága egyébként is megduplázódik a nyári időnyben. A hétfé-gi házak – az esetek nagyjából részé-ben – nem egyszerű vikendházak, ha-nem jól, elegánsan berendezett lakok, amelyekben értékek vannak, a szép bú-torzatot jól drága hűtőszekrényekkel fel-

szerelések, színes televíziók, videók, hi-fi tornyok. A házak tulajdonosai pedig könnyelműek. A kaput, a lakást egy dróttal fel lehet nyitni (Erre nem jut pénz? Szerk.), szinte találja, kínálja ma-gát.

Így azután, engedve a csábításnak, idáig már 14 hétfégi házat nyitottak fel a közelben. Ennek fele Veresegyház és Erdőkertes hétfégi házaira esik. Sok szép homi sír gazdája után.

Vonzóak a hétfégi házak időnyen ki-vül is. Alszik az üdülőtelep, a csavargók pedig felnyitják, ott alszanak, és még jó, ha csak az ottfelajított élelmet, italt dézmálják meg a hűtőszekrényből.

Hogy mi a megoldás? Tétre ne hagyja-nak kint értéket, használati tárgyakat, még gázpalackot se.

A veszély azonban a községben az állandó lakosoknál is fenyeget. Jó lenne az önvédelmi csoportok további szerve-zése. Ismét a jó zár, a zárt kapu kerül szóba, és az, hogy a kulcs ne a lábtörő alatt vagy egyéb neveséges helyen le-gyen. Már csak közbiztonsági szem-pontból is legyünk jóban a szomszédok-kal. Figyeljünk az öngyélőkre, tibialo-ókra, leselekedőkre: nem a terepet szemléljük?

Megszívlelendő tanácsa: tartsunk ku-tyát. Minél mérgesebb, annál jobbl

A községről szóló adatokat sorolja:

Összehasonlítva a két év (1989 és 1990) első negyedévé, az derül ki, hogy a nyilvánosságra került összes jogsérs száma 48-ról 62-re emelkedett, ami rossz jel! Ezen belül a betörések leés, a személyi tulajdon ellen való vétség 14-ről 25-re nőtt, a személyi tárgyak – élen a kerékpár – eltalajdonítása 11-ről 9-re csökkent, és a közvagyon ellen (az is a miénk!) 12 helyett 11 esetben vétettek. Egy súlyos testi sértés volt ebben a ne-gyedévben, a közlekedési vétség 3-ról 8-ra nőtt. Itt jegyzik meg: a vásári illetve piacnapokon nagyobb gondosság kelle-ne az útvesztékesződések és parkolók körül.

Végül elmondja: országszerte emelke-dett a bűnözők száma, a védekezőesze fel kell készülni. A rendőrség – közis-mert helyzete miatt – nem tud kellő eredménnyel tevékenykedni. Kéri a la-kossághat határozott segítségét, vegyék fel a harcot a közvétség ellen: vegyék észre, ha a szomszéd a hátsó udvarban kaszál, a kapuja nyitva van, az alkalmos-zultat tolvaj meg besurran.

Ha így teszünk, hatékonyabb lesz az a propaganda, amit a rendőrség kifelé, és talán ezért is hasznos ez a tájéko-ztatás.

F. M.

Amikor a rovat elődjét, a GRIMASZ-t beindítottuk, elmondtuk, hogy grima-szolni nem szép dolog, mégis a visszá-ságok láttán időnként grimaszolják a szá-nk. Minthogy ezt a címet kifogásol-ták, új nevet választottunk. Ezentúl nem grimaszolunk, „csak” flintorgunk...

Nem bántja a szemét? – tesszük fel ú-jra meg újra a kérdést, látván megromlott tisztaságergétünk újabb tanújelét. Jó lenne ismét elindítani az őrlőartot, mondjuk a Mogyoródi úton, az óvodától a táborig. Nézzünk jobbra: elvadult óvo-dakert, házépítés siltje-hulladéka, eldu-gult Mézes patak, jobbra sás, szittyó, béka lakják (Acy után szabadon). Nem bántja senki szemét?... Hol vagy, tiszta Veres?...

Távhivás a távbeszélő-történet távolá-ba vész? Még emléksünk Gödöllő crossbarosítási tervére, váci ígéretek is elhangzottak. Azóta bekapcsolták (erre) Kerepestarcást, (arra) Váchartyánt. Ve-res nem kapcsol?...

Pataki István karvezetővel 1986 óta készültünk riportot. Illetve készítenék, ha előjönne a megbeszélés találkákra. Már leittünk róla, de ismét kívánság merült fel, így újra próbálkoztunk. Az első ran-devünál nem ért rá. Megbeszélünk egy

szerdal napot, amikor felkeres. Jelez-tem, flinom, forró kávéval várom. Ez volt februárban, a kávé azóta kihűlt, Pataki nem jött. Valahogy már nem is várom...

Május elsejének évszázados hagy-o-mánya van: a munka ünnepe. Ez évben is megtartottuk, és Veres bekerült a re-kordok Guinness könyvébe. Állítólag csak itt volt az országban felvonulás.

A KGST – mint hírlík – szétesőben van. A KGST-plac viszont Veresen kila-

külóban. Egyre nagyobb számban jelen-mek meg a batyus lengyelek után az áu-tós nagyemők, a szerencsétlen erdélyi-ek közt „lakodalmast” üvöltöttek. Nesze nekéd: „tisztá forrás”!

Fintor

Holland kislányoktól – akik az emmeni kórus szereplésekor nátnak aludtak (szereplésükéről hírt adunk) – kaptam kedves, tört németiségi írt levelet. Így szól: „Hogy van? Nekünk jó, két hete szünlődnk van. Nagyon szép idő töltöt-tünk Budapesten. Nagyon szép város, de nagyon piszkos. A Duna is nagyon szép volt. Szívesen üdvözlettel: Mónika és Hanneke.”

Már nem emlékszem, Veresen sötét-ben voltak?...

Utazó nemzet vagyunk. Csak a vona-ton ne idegesítene a függőny! Mert tele van a MÁV – MÁV kilrással. De ha visz-szajára fordul: VÁM – VÁM – VÁM!?

Új menetredek a vasúton, a busznál. Még csak a Volán változtatásairól hallot-tam teljesen kialakult véleményét. Erről jut eszembe az a kiskatona, akit így kí-ty-dez az anyja.

Sokat szólnak-e, édes kislam? A válasz: – Hát engem nem, de időszá-ny-mat annál többet...

A gazdag ember tyúkjá...

Az állattartás gondjai

A cím alapján az olvasó akár keleti mesére is gondolhat. Esetleg péda-beszédre.

Az alábbi történet – vagy inkább jelenség – azonban mindennapok szülötte.

A baromfitartás a kisállattenyésztés talán legnépszerűbb válfaja. Tavasszal sok gazdasszony vásárol napos- vagy előnevelt csibéket a téli tojástermelésre vagy a rántanivalóira gondolva. Az idén az árak is magasabbra szöktek, ezért többen kotlás alá vagy kisebb teljesítményű házi keltetőbe tesznek tojásokat, hogy csökkentsék a kiadást. Az állattartói magatartás mégis nehezen változik.

Amikor egy kistermelő baromfibegetés miatt fordul mozzám, többnyire már túlvan az első pár elhulláson. „Mi lehet az oka az elhullásoknak, amikor mindent adok nekik? Olyan szépek voltak, amikor elhoztam, most meg már vagy nyolc elpusztult közülük. Elkezd gubbasztani, másnapra meg megdöglik.” Isemrés, ugye? Ennyi hírből két használható információhoz juthatunk. Az egyik az, hogy elhozatalkor szépek voltak, most meg sorra hullanak. Ámúltatba mégsem ez ejt, hanem az, hogy néhány már el is pusztult. Hát azok ingyen voltak? Vagy egy csibe az nem kár?

A gazdag ember eldobálja, elássa a veszteséget, a szegény az elsővel orvoshoz fordul.

Minden bonciolet adalék egy helyes, korán megszülető diagnózishoz. Minél előbb kerül megállapításra egy betegség, annál kevesebb kár keletkezik, annál kevésbé kell tartani a betegség körkötőjének elszaporodásától.

A beteg baromfi bánata

A csibe nem sir, nem panaszkodik, ha beteg, legfeljebb nem eszik. Többnyire kevés diagnosztikai értékű elváltozást mutat még súlyos megbetegedés esetén is.

A lélegzétvétel minősége vagy a bél-sár változása lehet ilyen értékelhető változás a mozgás jellegének változása (pl. sántaság, kényszermozgás, remegés) mellett. A körboncolás a legnagyobb se-

gíttség a baj eredetének felderítésében. (Néha természetesen intézeti kiegészítő vizsgálatokra is szükség lehet.)

Az egy állományon belüli elhullások sem mutatnak mindig azonos képet. Ezért minél hamarabb, minél több baromfihullát célszerű vizsgálatra hozni, ha már a kár amúgy is jelentkezett.

Ebből a gondolatból kiindulva esik kifogás alá az az állattartói magatartás, ha a gazda egyszeri vizsgálatnál véli kötelességét teljesíteni. Az esetek egy részében a kártétel nem szűnik meg azonnal, és további vizsgálatokra volna szükség. Az állattartó azonban másként vélekedik. Mergelődik, kéretlen tanácsokat fogad meg, csak arról feledekzik el, hogy a nem szűnő vesztesége ekkorra már több, mint az újabb gyógyszer vagy vizsgálat együttes költsége. Sok esetben egyszerre nemcsak egyféle betegség támadja meg az állatokat. Az egyik kezelést követően a másik körkötője még ott marad, és kezeletlenül elszaporodva sajnos újabb betegségshullámot indít el.

Néhány jó tanács

A kukoricán tartott baromfi húsa valóban jóízű, de a szemes takarmány sem választékában, sem mennyiségében nem tartalmazza az intenzív növekedésű állatok fejlődéséhez szükséges tápanyagokat. Ezért a szemes takarmány kiegészítésre szorul. A frissen vásárolt kiegészítőket mihamarabb itassuk vitaminkiegészítőkkel (Vitasol, Tetra-vit combi, Phylasol combi, Jolovit B), takarmányukba pedig ásványi sók pótlására gondoskodjunk (Kafocit, Nutrafosz, Zeovit). Ezzel a tolcspikedés, a végtágyengeség, a kannibalizmus vagy a lassabb súlygyarapodás elkerülhető.

A vöröses, véres széklet többnyire nem paracidosis vagy dinnye etetése miatt van! Fértőző betegség tünete, s mint olyan, gyógykezelhető. Ha a kezeletlen elhanyagolt, akár éveken át is megfertőzhetünk minden újabban vett állományt. Fáradtságos munkával, a baromfiudvar földjének cseréjével szüntethető meg a további kártétel.

A „kakasos por” karrierje

A Neotesol, antibiotikumokat tartalmazó készítmény, a papírtásakon lévő kakas ábráról kapta a fenti becenevet. Talán a legnépszerűbb állatgyógyszerré vált könnyű adagolása és jó hatása miatt. Eredményt természetesen csak megfelelő használattal érhetünk el.

Hetente egyszer egy csipetnyit adva többet árt, mint használna. Egészséges állatoknak gyógyszerre nincs szüksége, hiszen a takarmányban minden, a fejlődéshez szükséges tápanyagot megkap. A gyógyszer tört adagban, alkalmasszerűen adagolva semmit nem ér. Viszont ha alkalmazása szükségesé válik valamilyen körös esetben, addigra elvárható gyógyhatása csökken, mivel a kórokozók ellenállóvá válnak a benne lévő antibiotikummal szemben.

Ezt hívják baktérium-rezisztenciának, ami a helytelen gyógyszeresedés miatt – a keringési betegségek és a dagadt állatok után – az emberiséget is fenyegető, harmadik legveszélyesebb betegségforrásnak tarthatunk.

Az öltetyszerű gyógyszeresítés felesleges pénzpcsékolás, de a hús fogyasztottsága szempontjából sem elhanyagolható káros szokás.

Láz- és fájdalomcsillapító pezsgőtabletta

Pharmavit®

10 db

ASS-500 mg
pezsgőtabletta

Nem hiszem, hogy van ma Magyarországon olyan rendszeres tévenéző, aki ne ismerne a Pharmavit reklámját a PLUSSZ-készítményekről. Azt talán nem tudják megmondani, hol készülnek ezek, de a Pharmavit nevét ismerik, a színes csomagolású, jóízű készítményeket vagy már rendszeresen fogyasztják, vagy a jövőben ismerkednek meg vele. Akinek bírja a pénzárcaja, a hatását megismerie, bevált fejfájásnál, megfűlésnél, lázcsillapításnál alkalmából, az nehezen mond le róla. Barátamtól hallottam, magam is tapasztaltam, a PLUSSZ különféle változatát hatások fűrésze ellen, fokozzák a szellemi és a fizikai teljesítményt, s kiválteppen jók megfázások esetekben.

– Arra kíváncsi, hogy Somody Imre igazgató, ha csak röviden is, készíten-e egy rövid felírt az eddig gyártott termékeiről, s mutassa be az új készítményeket.

– Előbb elmondanám – nem panaszkeppen –, ma Magyarországon sokkal nehezebb egy jó terméket bevezetni, piacra dobni, mint külföldön. Nálunk egy-egy gyógyszer megismertetése, törzskönyveztetése, engedélyeztetése éveket vesz igénybe. Élelmi-szerkészítmények esetében az engedély útja, ideje talán rövidebb.

Jó szervezéssel, sok-sok utánjárásal elértek, hogy decemberben a gyógyszerárak már kapható volt az 1000 mg-s PLUSSZ C-vitamin. Elmlékszem, ebben az időszakban hiánykult volt a C-vitamin, meg a Béres csopp. Nem egy gyógyszerárban magisztrális kiszere-

lésben juthatott a beteg a C-vitaminhoz, ami jóval drágább is volt.

– Elég drága az Önök készítménye is.

– Ez igaz, a mi készítményeink nem olcsók. De, ha a hatóanyag-tartalmat nézzük, akkor olcsóbb, mint a hagyományos készítmény, mert a mi tabletánk harmincszoros nagyságrendben erősebbek, mint a hagyományosak. Tudományosan bizonyított, hogy termékeink a többszörösen hátrányos helyzetben lévő emberek esetében is igen hatások.

A PLUSSZ pezsgőtabletta különféle változatban készül. Egészségmegőrző vitaminokat. Hatásukkal a világszervezet képviseli. Gyorsan oldódnak és szívódnak fel. Jó hatással vannak közérzetünkre. Ismeretes, stresszhelyzetben a szervezetben a normálisnál jóval több vitamin bomlik le, ezért ilyenkor nagyobb mennyiségű vitaminbevitelre van szükség.

PLUSSZ-granulátumok a Multivitamin; az izotóniás, valamint az Energia instant italpor. Az első: a kemény fizikai és szellemi erőfeszítésnél fedezi az ember megnevezkedett vitamínszükségletét, a második ellátja az emberi testet a létfontosságú mineralakkal és vitaminokkal, pótolja a testi erőfeszítésnél azokat a vitaminokat, amelyek az izzadáskor során veszendőbe mennek, a harmadikkal a test a lehető leggyorsabban jut a többletenergiához. Rövid idő alatt helyreállítja a csökkenő teljesítményt, fokozza a teljesítőképességet, ezzel nagyobb teljesítményt biztosít.

– E termékek után milyen gyógyszerkészítményekkel jelentkezik?

hoz való csatlakozásnak. Elkészítjük Veresen a hálózatot. Amikor megépül a gödöllői gőc, abban a pillanatban lehetővé válik a telefonközlések bekötése.

– Befejeződött-e Negyela Tamásné ügyében a vizsgálat?

– A feltárt hiányosságok további vizsgálatot tettek szükségessé, ezért a vizsgálati anyagokat felterjesztettem a társadalmi tulajdonvédelmi rendőrséghez. A hiányosságok oly mérvűek voltak, hogy ezt kellett tennem. Egyben írásban rendelkeztem – a GESZ vezetőjénél –, hogy Negyela Tamásnént mentselek fel jelenlegi munkaköréből, egyben legyelemi vizsgálatot kezdeményeztem ellene. S hogy mi fog vele történni, az majd a vizsgálat eredményétől függ. A vizsgálat befejezése után a felelősségrevételre köre egyértelművé válik, hogy ki milyen mértékben felelős.

– Csökkent-e a község adósságállománya?

– Igen, csökkent. Számszerű adatokat majd a fél éves zárás után tudok mondani. Amit ígertem, azt teljesíteni fogjuk, az év végére kifizetjük adósságunkat.

– Párhuzamosan a C-vitaminnal, két Aszpirin tartalmú készítményt hoztunk forgalomba. Magyarországon a Kalmopirin és az Istopyrin fejfájás, megfűlés, láz, reumás panaszok elleni gyógyszerként használják acetilszalicilsav gyógyszer. Állítólag ezek eléggé elavult készítmények. A Bayer Aszpirin szinte az egész világon ismert, hatások, és mert gyógyszer. A mi két ASS-termékünk ezzel a két készítménnyel ekvivalens, tehát ugyanolyan hatóanyag van benne, gyakorlatilag az összetétele is ugyanaz, hasonlóképpen a hatásmechanizmusa is.

Az ASS-pezsgőtabletta fájdalom- és lázcsillapító, valamint gyulladáscsökkentő, gyermekeknek és felnőttek részére.

Gyermekek felső légúti vírusfertőzése, illetve bárányhimjője vagy annak akár gyanúja esetén is, kizárólag orvosi utasításra alkalmazható. Az orvos oldott esetben alkalmazza a gyógyszert többek között asztma, szénanátha, ornyálkahártya polyp, krónikus légúti fertőzés, viszketés, állandóan fennálló vagy ismétlődő gyomor- és bélpanaszok esetén.

A Pharmavit ASS-pezsgőtabletta két változatban, 100 – és 500 mg-os kiszerelésben készül. Az előbbi a gyermekek részére.

A hazánkban ismert aszpirinkészítmények tablettákban készülnek, a gyomorban rendkívül lassan oldódnak. Ezért hosszú időn át, rendszeresen szedni – pontosan hatásmechanizmusa miatt – nem ajánlatos, mivel a gyomorban egy helyen megtapad, a gyomor nyálkahártyáját izgató hatása van. Az ASS-pezsgőtabletta egy pohár vízben gyorsan oldódik, így a gyomorban eloszlik a hatóanyag, gyorsan szívódik fel. Tehát nem irritálja a gyomrot.

Mint említettem az ASS-100 mg-os aszpirin gyermekeknek készíttük, akik nagyon gyorsan be tudnak lázadni, s nehezebb beadni nekik akár a kúpát, akár a tablettát. A pezsgőtablettát vízben feloldva, egy kis narancslével ízesítve még a fájó torkú gyermek is szívesen megadja, a tablettát viszont nehezen tudja lenyelni.

Férem – mondotta az igazgató – e két gyógyszerünket megismerik az emberek, jó fájdalomcsillapító és lázcsillapító hatása miatt ott lesz minden háztartásban a gyógyszeres dobozban.

Még van egy hatásos gyógyszerkészítményünk, amellyel őszel szeretnénk kijönni. De arról majd később.

– Meg arról is, milyen körülmények között dolgoznak a Pharmavitban az emberek, milyen hatással van környezetükre a gyár, betartják-e a környezetvédelmi előírásokat.

– Nézek elébe az interjúnak – mondotta befejezésül a Pharmavit igazgatója, dr. Somody Imre.

– s –

(Folytatás a 3. oldalról)

Hangsúlyozom: csak a csapadékvíz! De az is előfordul, hogy az automata mosógépek vizét is a patakba engedik. Ebből is látszik, égető probléma, hogy ezen a területen is ki kell építeni a szennyvíz-csatornát.

– Telefonügyben egyre elégedettebbek az emberek, mivel a tv-ben, a sajtóban egyre többet hallanak arról, hogy külföldi tőkétől önként meg, esetleg társulások létrehozásával a telefon gondokat. Körülöztünk is egyre több község előbbre jár. Mi a helyzet nálunk?

– Mint már említettem, a mi telefonhálózatunk a gödöllői gőcöz fog kapcsolódni, sajnos ennek a beruházásnak eddig még nincs fedezete. Így tudom, hogy végül szűlelt döntés arról, hogy esetleg idegen tőke bevonásával ez a beruházás meggyorsítható. Ha megépül a gödöllői gőc, a veresi telefonhálózat bővítése szinte korlátlan lesz.

Természetesen azok az igénylők, akik eddig befizették a hozzájárulási összegeket, időben megkapják telefonvonalaikat. Elébe megyünk a gödöllői központ-

Mikor kezdődik a kisgyerek kapcsolata a könyvekkel?

Erre is igaz az az állítás, amely a nevelésre általában az: 9 hónappal a születés előtt; de a környezet hatására változik, alakítható. Vagyis: könnyebben lesz olvasó, könyvszerető, szépségre, tudásra éhes az a gyerek, aki családjában is példát lát erre. Kénszerre azonban soha nem fogja megszeretni az olvasást.

Olyan folyamat ez, mint a „Kis herceg”-ben a róka megszélesítése: sok-sok türelem kell hozzá! S a titka? „Nagyon egyszerű. Jól csak a szívvel lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemek láthatatlan.”

Már a pici baba elérvő tekintete meg-megáll egy-egy színes borítású könyvön. Lasscskán valamennyi érzékszervével hozzát a világ felfedezéséhez, amely egész szervezete, pszichikumára kiterjed. Amikor már a tárgyakért nyúl, rakhatunk a keze ügyébe kemény lapú mesekönyvet. Megfogja, sarkait „megkóstolja”, forgatja. Ennek a birtokbavételnek nagyon fontos mozzanata az a meghitt, játékos kapcsolat, az a szeretet, amelybe eközben szívével kerül.

Löbde telik, míg mutogatással, szótoredékkel kérdez, igényli, hogy a felnőt választson neki, meséljen a kedves kis játékfigurákról: kiskutyáról, cicáról, kiskakasról, babáról... S így születik a mese, amely rövidke hangutánzó szavakkal tűzdel.

Amikor már kúszik-mászik, elérkezik a leperelők (harmonikaszerűen szétnyitható könyvek) korszakába. Körülbástyázhatja magát, bújkálhat lapjai kö-

A jót a szívünkkel látjuk

zött. Ehhez már gyerektárs, testvérke vagy kisbarát is kell.

Hosszabb-rövidebb idő telik el, míg a kép és a versike egyeséget alkot a gyermek tudatában.

A mondókák (rövid, ritmikus szövegek) hangzásuk, ritmusuk által olyan összetett élményt nyújtanak, amelyekből kifejlődhet majd a művészetek élménye. „Csip, csip, csóka...”, „Kerekeske, dombocska...” stb., a mozgás élménye, a szülővel létesített testmoleg kapcsolat nélkülözhetetlen összetevője a „mondóka-élménynek”.

A mozgásnak pedig fontos eleme a ritmus, a harmónikus, kiegyensúlyozott élet alapvető sajátossága.

Szükségünk van ilyen kis mondókák gyűjteményre, mert már nem élnek azok a nagymamák, dédák, akik könyv nélkül plantáltak (=valamely lelki tartalmat meggyökereztetni) utódaikba a néphagyomány kincsét. Nincs már rengő (bölcső), a kismamák – tisztelt a kivételnek – nem tudnak altatókat dúdolni.

Tanulnunk kell a mondókákat, csak így élménynyúló!
Hová fordulhatunk mondókákért? –
Könyvekhez és a nagymamákhöz.

K. K.

Minden érdeklődőt szeretettel és készséggel vár a könyvtár:
Hétfő 14–18
Kedd 14–18
Csütörtök 9–12 és 14–18
Péntek 14–18
Szombat (páros) 14–18
az Ifjúsági Ház emeleti szintjén a Nap utcában.

A múlt havi rejtély megfejtése:

A mese írója: Andersen

A mese vége: „Ne félj, a város nem veszi a szívére! Senkinek se üzöm el az álmát a hírről, azt hiszik, mesét mondok, amikor komoly hangon figyelmeztetem őket: A lidenek a városban vannak, őrizkedjétek tőlük!”

Vásárlási utalványt nyert: Vas Erzsébet, 9 éves kislány.

Ki írta és mi a könyv címe?

Őzeórlí szől egy külföldi író regénye, amely nem tudományosan beszél az őzeórlí, hanem inkább lírai szépségű leírásaival, a növények és állatok bemutatásával a természet szépségeinek felfedezésére buzdít. A regény Walt Disneyt, a híres amerikai rajzfilmrendezőit is megihlette.

Beküldési határidő: a Nagyokésgyi Könyvtárba, 1990. augusztus 20.

József Attila versei

Rejtélyünkbe József Attila verseiből válogattunk egy csokorra valót.

A szavak, szókapcsolatok a mellékelt ábrában húzódnak minden irányban úgy, hogy egyetlen szó sem török meg.

Egy betű akár több szó alkotója is lehet. A megadott verscímek kihúzásra után 30 betű érintetlenül marad, ezek folyamatos összeolvasása újabb két József Attila-versest ad. Megfejtésül ezt

kérjük beküldeni augusztus 18-ig az alábbi címre:

Verezi Hirmondó szerkesztőség
Veregyeház, Damjanich u. 16.

A helyes megfejtést beküldők között 1 db Walkman-t és 2 db magnókazettát sorsolunk ki.

Majusi számunkban megjelent rejtélyünk helyes megfejtése: Fabricius József. A helyes megfejtő közül sorsolással az alábbiaknak kedvezett a szerencse:

A magnókazettát Tóth Andrea és Torma Csaba, a Walkman-t Ifj. Leviczki József nyerte.

D. Nagy Imre

A kihúzendó szavak:

Ady emlékezete
Akkor
Álomban enyém vagy
Altató
Anyá
Aratásban
Ars poetica
Balatonszárszó
Ballada
Betlehem
Dúdoló
Elégia
Gyermekké tettél
Halálós szerelem
Harmatocská
Hexaméterek

Hűség
Invokáció
Irgalom
Istenem
Lekukott
Magány
Magyarok
Mama
Nem én kiáltok
Óda
Rejtelmek
Ríngató
Sok gondom közt
Székiáltó madár
Szerelmes kiszólás
Szeretők

S	Y	G	A	V	M	É	Y	N	N	A	B	M	O	L	Á
S	Z	É	L	K	I	Á	L	T	Ó	M	A	D	Á	R	T
G	Y	E	R	M	E	K	K	É	T	E	T	T	É	L	Z
A	H	A	R	J	B	E	T	L	E	H	E	M	M	N	Ö
D	A	L	V	E	A	M	A	G	Á	N	Y	Á	O	R	K
Y	H	A	L	Á	L	O	S	S	Z	E	R	E	L	E	M
E	E	R	A	M	A	M	I	R	Á	M	S	R	A	L	O
M	X	S	R	E	T	M	E	C	I	É	A	O	G	É	D
L	A	P	A	N	O	A	M	S	Á	N	I	K	R	G	N
É	M	O	T	E	N	G	B	T	K	K	G	K	I	O	K
K	É	E	Á	T	S	Y	U	A	S	I	O	A	Z	A	G
E	T	T	S	S	Z	A	D	N	L	Á	S	V	T	Í	K
Z	E	I	B	I	Á	R	O	Y	V	L	E	Z	N	Ó	E
E	R	C	A	D	R	O	L	A	L	T	A	T	Ó	I	S
T	E	A	N	B	S	K	Ó	D	A	O	E	B	R	L	E
E	K	J	T	E	Z	S	T	T	O	K	U	B	E	L	Á
Z	A	K	S	C	O	T	A	M	R	A	H	Ü	S	É	G

Fekete krónika

ADATSZOLGÁLTATÓNK CSÁNYI LÁSZLÓ HADNAGY:

Május 28-án Szada felé haladva Juhász Ferenc, blatorbágyi segédmotoros lttasan és jogosítvány nélkül közlekedett, felborult és könnyebben sérült. Szerencséje volt!

Június 3-án Veresen az Anonymus úton a 13 éves K. Cs. segédmotoros kerékpáron – szabálytalanul – a bal oldalon közlekedett és összeütközött egy személygépkocsival. Vezetői engedélye egyiküknek se volt. A 17 éves N. P., budapesti tanuló a Fatah útról kanyarodott, a motoros sérült meg.

Június 4-én a Petőfi út és a Ráday utca sarkán N. N., 9 éves veresi kislány nem adott elsőbbséget egy személygépkocsinak és felbukkott. A kocsit vezetője előbb a lakására, majd a gödöllői Egészségügyi központba vitte a könnyebb sérüléseket szenvedett ifjú, figyelmen kívül kerékpározó „hölgyet”.

Április 16-án a Csomádi út 4. szám előtt személygépkocsival a kerítésnek ment Sárka Antalné, bányével lakos. Mind a kocsiban, mind a kerítésben kár keletkezett.

Május 18-án a Fő út és Andrássy út sarkán személygépkocsi és segédmotor ütközött, mert Pálóczy Ferenc, budapesti lakos személygépkocsijával nem adott előnyt Berze Zoltán, szadal segédmotorosnak. Mindkettőt anyagi kár érte. (Nem kár érte?...)

Előző számunkban egyik hirdetésünkbe sajnos hiba csúszott. Ezúttal közöljük, hogy a Fő út 44. szám alatti betéti társaság neve helyesen:

KAISER

Kereskedelmi Vendéglátó és
Idegenforgalmi BT

Északpesti ÁFÉSZ

32. Építőanyag-telep
VERESEGYHÁZ
Gödöllői u. 28.

Tovább bővíti szolgáltatásait és áruskáláját az ÁFÉSZ.

A jövőben újabb kedvezményekkel, szolgáltatással segítik a vásárlókat. Megrendelésre az idén is házhoz szállítják az árut, nem emelik a fuvarköltséget. Pl. a vb gerendát művi áron kínálják.

SZÉLES VÁLASZTÉKBAN

TOVÁBBRA IS KAPHATÓ

- mindenfajta építőipari termék
 - különböző faanyagok
 - vasszerelvények
 - korszerű nyílászárók
 - szerszámoskamrák, garázkapuk igény szerint
- Forgalmaznak korszerű, csehszlovák vikkendházat.

BŐVÜLŐ SZOLGÁLTATÁSSAL, AZ ÁRUK SZÉLES SKÁLÁJÁVAL, ÁFA-mentes szolgáltatással várják kedves vásárlóikat!

JÖJJÖN! VÁSÁROLJON AZ ÁFÉSZ
VERESEGYHÁZI TELEPÉN!

Bővítette választékát az

Építőipari és
Tűzelőanyagkereskedelmi Kft!

Szélesebb az építőanyagok skálája

- betonlelemek, vasbetonárúk,
- tetőfedőanyagok, szigetelőanyagok,
- szerelvényárú, gömbárú,
- burkolóanyagok, vegyi áruk,
- nyílászárók, faanyagok.

Folyamatos
a tűzelőanyag-ellátás
– nagy választékban!

Bővítik a telep választékát
fürdőszoba felszerelésekkel!

Mintabemutatón megtekintheti fürdőszobáinkat!

Plackutatás a vevők színvonalas kiszolgálása érdekében!

Cím: Gödöllői út.

Próbálja meg!

OLCSÓBB! OLCSÓBB! OLCSÓBB!

TAKARMÁNY BOLT NYÍLT

a Radai János utca 48. sz. alatt

A boltban kapható: nyúl, süldő, hízó, csirke és egyéb táp
szemestakarmány (árpa, búza, zab, kukorica)

A TSZKER bolt vezetője: Hajdú Ferenc

A TAKARMÁNYBOLT KORLATLAN IDŐBEN NYITVA TART!

Bármilyen időpontban vásárolhat, igényét maximálisan kielégítjük!

A benzinkúttal szemben
MEGNYÍLT! MEGNYÍLT! MEGNYÍLT!

a GAZDABOLT

- kiskerti, szántóföldi vetőmag, virágmag
- növényvédőszer
- műtrágya
- kerti kisgépek
- tűnyíró
- kapálógép
- permetezőgép

FIGYELEM! ÚJDONSÁG!

A speciális gépígyényeket rövid határidőre teljesítjük!

Nyitva: H-sz-cs-p: 8-12 és 14-16 óráig

Sz: 6-13 óráig.

Veresi Hirmondo

Veresegyház Nagyközségi Tanács lapja

Felolós kiadó: Pásztor Béla tanácselnök

Felolós szerkesztő: Sándor Teréz

A szerkesztőség címe

Veresegyház, Köves u. 14. v. Damjanich u. 16.

Telefonszáma: 33